

**Zpráva o situaci na krajském trhu
práce, o realizaci APZ v roce 2017 a
strategie APZ pro rok 2018**



Obsah:

| | |
|--|-----------|
| 1. Zaměstnanost | 3 |
| 1.1. Celková situace v zaměstnanosti kraje | 3 |
| 1.2. Zaměstnanost u nejvýznamnějších zaměstnavatelů kraje a u zaměstnavatelů, kteří zaznamenali nejvýraznější personální pohyb..... | 5 |
| 1.3. Stručná charakteristika poptávky zaměstnavatelů po pracovní síle (volná pracovní místa) | 6 |
| 2. Nezaměstnanost | 9 |
| 2.1. Vývoj nezaměstnanosti v kraji v roce 2017 | 9 |
| 2.2. Hlavní příčiny nezaměstnanosti v kraji | 15 |
| 2.3. Územní rozložení registrované nezaměstnanosti v kraji | 16 |
| 3. Charakteristika problémových skupin na krajském trhu práce a problémových regionů kraje z hlediska rozvoje zaměstnanosti | 20 |
| 4. Cizinci na trhu práce kraje | 27 |
| 5. Prognóza vývoje trhu práce na rok 2018 | 29 |
| 6. Realizace aktivní politiky zaměstnanosti v roce 2017 | 30 |
| 6.1. Realizace jednotlivých nástrojů APZ v roce 2017 | 32 |
| 6.2. Rekvalifikace (RK zabezpečované ÚP ČR, zvolené, zaměstnanecké), poradenství a pracovní rehabilitace | 41 |
| 6.3. Projekty ESF (RIP, NIP, Záruky pro mladé, Iniciativa podpory zaměstnanosti mládeže) | 46 |
| 6.4. Vyhodnocení cílů APZ stanovených na rok 2017 | 50 |
| 7. Cíle APZ pro rok 2018 | 51 |
| Přílohy | 52 |



1. Zaměstnanost

1.1. Celková situace v zaměstnanosti kraje

Při zjišťování celkové zaměstnanosti v Libereckém kraji byla využita data z výběrového šetření pracovních sil, které provádí Český statistický úřad. Údaje ke konci roku 2017 ještě nejsou k dispozici, proto jsou v níže uvedeném srovnání využita data ke konci třetího čtvrtletí roku 2016 a roku 2017 (<https://www.czso.cz/aktualni-produkt/41265>).

Při pohledu na vývoj počtu zaměstnaných v Libereckém kraji lze konstatovat, že se jejich počet po nárůstu v předchozích třech letech snížil. V roce 2016 bylo v Libereckém kraji ke konci třetího čtvrtletí zaměstnáno 209,7 tisíc osob. Ke konci třetího čtvrtletí roku 2017 to bylo 208,5 tisíc osob. Meziročně tak ubylo 1,2 tis. zaměstnaných osob.

Pokud se podíváme na věkovou strukturu zaměstnaných, vidíme, že největší podíl na celkovém počtu tvoří osoby ve věku 30-44 let (40,9 %). Počet zaměstnaných osob se zvýšil pouze ve skupině 15-29. Oproti minulému roku jich přibylo 3,1 tisíce a tvořili 16,8 % z celkového počtu zaměstnaných dle výsledků výběrového šetření pracovních sil. V ostatních věkových skupinách došlo dle zveřejněných výsledků k meziročnímu poklesu. Nejvýraznější pokles zaznamenala skupina zaměstnaných ve věku 60 a více let (úbytek o 1,8 tisíce osob). Celkem o 1,5 tisíce osob ubylo také v nejpočetnější skupině zaměstnaných ve věku 30-44 let. Jeden tisíc zaměstnaných ubylo také ve skupině 45-59 let (tvoří 34,5 % z celkového počtu zaměstnaných).

| věk | 9/2016 | 9/2017 | rozdíl | % celku |
|---------------|--------|--------|--------|---------|
| 15-29 let | 31,9 | 35,0 | +3,1 | 16,8 |
| 30-44 let | 86,9 | 85,4 | -1,5 | 40,9 |
| 45-59 let | 72,9 | 71,9 | -1,0 | 34,5 |
| 60 a více let | 18,0 | 16,2 | -1,8 | 7,8 |

Tabulka 1: Věková struktura zaměstnaných v letech 2016 a 2017 (v tis.)

zdroj ČSÚ

Vývoj počtu zaměstnaných dle nejvyššího dosaženého stupně vzdělání je uveden v tabulce č. 2. Z ní je patrné, že největší skupinu zaměstnaných tvoří osoby se středním vzděláním bez maturity. K poklesu zaměstnanosti došlo u osob se středním vzděláním bez maturity, u ostatních skupin došlo k meziročnímu nárůstu (nejvyšší byl u osob s maximálně základním vzděláním – o 4,2 tisíce).



| vzdělání | 9/2016 | 9/2017 | rozdíl | % |
|-------------------------|--------|--------|--------|------|
| základní a bez vzdělání | 10,7 | 14,9 | +4,2 | 7,2 |
| střední bez maturity | 87,8 | 80,4 | -7,4 | 38,6 |
| střední s maturitou | 73,0 | 73,9 | +0,9 | 35,5 |
| vysokoškolské | 38,9 | 39,0 | +0,1 | 18,7 |

Tabulka 2: Vzdělanostní struktura zaměstnaných v letech 2016 a 2017 (v tis.) zdroj ČSÚ

Na základě výsledků výběrového šetření pracovních sil je možné rozdělit zaměstnané v Libereckém kraji dle odvětví, ve kterém pracují. Toto rozdělení je uvedeno v tabulce níže. Z ní je patrné, že nejvíce osob pracuje ve zpracovatelském průmyslu (39,4%), který také zaznamenal největší meziroční nárůst zaměstnanosti (+3,7 tisíce zaměstnaných). Další výrazný meziroční nárůst byl zaznamenán v dopravě a skladování. Počet zaměstnaných se zde meziročně zvýšil o 2,6 tisíce osob. Nejvyšší meziroční pokles pak byl zaznamenán u zdravotní a sociální péče (o 4 tisíce osob). Pozitivně můžeme vnímat fakt, že v oblasti vzdělávání došlo k nárůstu zaměstnanosti o 1,4 tisíce osob.

| Zaměstnanost dle CZ-NACE (zdroj ČSÚ) v tis. osob | | | | | |
|--|--|--------|--------|--------|---------|
| CZ-NACE | | 9/2016 | 9/2017 | rozdíl | % celku |
| A | zemědělství, lesnictví, rybářství | 4,2 | 3,0 | -1,2 | 1,4 |
| B | těžba a dobývání | 1,1 | 0,0 | -1,1 | 0,0 |
| C | zpracovatelský průmysl | 77,9 | 81,6 | +3,7 | 39,4 |
| D | výroba a rozvod elektřiny, tepla, plynu | 1,9 | 0,9 | -1,0 | 0,4 |
| E | zásob. vodou, činnost související s odpady | 1,3 | 1,8 | +0,5 | 0,9 |
| F | stavebnictví | 13,8 | 13,9 | +0,1 | 6,7 |
| G | velko a maloobchod, oprava mot. vozidel | 21,7 | 19,4 | -2,3 | 9,4 |
| H | doprava a skladování | 10,3 | 12,9 | +2,6 | 6,2 |
| I | ubytování, stravování, pohostinství | 6,5 | 5,9 | -0,6 | 2,9 |
| J | informační a komunikační činnosti | 4,1 | 5,9 | +1,8 | 2,9 |
| K | peněžnictví a pojišťovnictví | 3,7 | 2,8 | -0,9 | 1,4 |
| L | činnosti v oblasti nemovitostí | 1,6 | 2,1 | +0,5 | 1,0 |
| M | profesní, vědecké a technické činnosti | 7,1 | 5,5 | -1,6 | 2,7 |
| N | administrativní a podpůrné činnosti | 4,3 | 5,3 | +1,0 | 2,6 |
| O | veřejná správa a obrana, pov. soc. zabezpečení | 11,2 | 12,1 | +0,9 | 5,8 |
| P | vzdělávání | 13,5 | 14,9 | +1,4 | 7,2 |
| Q | zdravotní a sociální péče | 16,4 | 12,4 | -4,0 | 6,0 |
| R | kulturní, zábavní a rekreační činnosti | 5,0 | 2,2 | -2,8 | 1,1 |
| S | ostatní činnosti | 4,5 | 4,1 | -0,4 | 2,0 |

Tabulka 3: Zaměstnanost v Libereckém kraji dle CZ-NACE v letech 2016 a 2017 zdroj ČSÚ



Úřad práce ČR

Úřad práce České republiky, Krajská pobočka v Liberci

1.2. Zaměstnanost u nejvýznamnějších zaměstnavatelů kraje a u zaměstnavatelů, kteří zaznamenali nejvýraznější personální pohyb

Data v této kapitole jsou určena pouze pro vnitřní účely ÚP ČR – krajské pobočky v Liberci.



1.3. Stručná charakteristika poptávky zaměstnavatelů po pracovní síle (volná pracovní místa)

K 31. 12. 2017 bylo prostřednictvím Krajské pobočky ÚP ČR v Liberci a jejích kontaktních pracovišť evidováno celkem 8 674 volných pracovních míst. Meziročně tak došlo k nárůstu o 3 067 míst (na konci roku 2016 bylo v LK evidováno 5 607 volných pracovních míst). Meziročně se zvýšil i průměrný měsíční počet nahlášených volných pracovních míst. V roce 2017 bylo průměrně v Libereckém kraji evidováno 7 391 volných pracovních míst, zatímco v roce 2016 činil průměrný počet nahlášených volných míst 5 956 (meziročně se tedy zvýšil o 1 435 míst).

Vývoj počtu volných pracovních míst v posledních dvou letech je zobrazen v grafu 1. Z grafu je patrné, že nejvyšší počet volných míst v roce 2017 byl evidován v prosinci (8 674 VPM, což je také historicky nejvyšší hodnota). Nejnižší počet za rok 2017 byl zaznamenán v únoru (5 601 VPM). Firmám v Libereckém kraji se dařilo získávat nové zakázky a rozšiřovat svou výrobu, což se pozitivně projevilo v rostoucí poptávce po pracovní síle. Často však v současné době naráží na omezenou nabídku práce (lidi ochotné nastoupit do zaměstnání), což může být do budoucna poměrně velkým problémem.

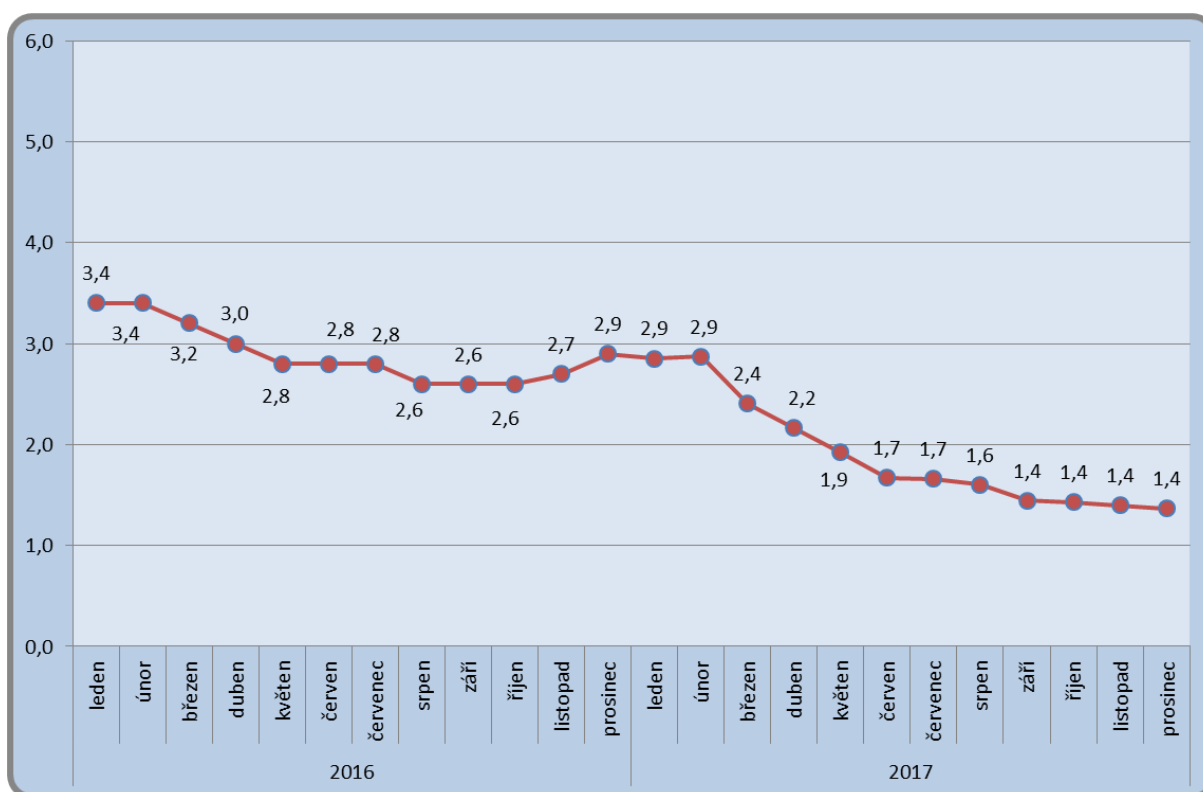


Graf 1: Vývoj počtu volných míst v Libereckém kraji v letech 2016 - 2017



Úřad práce České republiky, Krajská pobočka v Liberci

Na konci roku 2017 připadalo na jedno volné místo v Libereckém kraji 1,4 uchazeče. K 31. 12. 2016 to bylo 2,9 uchazeče. Meziročně tedy došlo k poklesu o 1,5 uchazeče. Nejvyšších hodnot za rok 2016 dosahoval tento ukazatel v lednu a únoru (shodně 2,9 uchazeče na jedno VPM), nejnižší pak byl v období září až prosince. V tomto období připadalo 1,4 uchazeče na jedno VPM. Vývoj počtu uchazečů na jedno volné pracovní místo v posledních dvou letech v Libereckém kraji zachycuje graf 2.



Graf 2: Vývoj počtu uchazečů připadajících na 1 VPM v Libereckém kraji v letech 2016 - 2017

V průměru za rok 2017 připadalo na jedno volné pracovní místo 1,9 uchazeče. V roce 2016 činil průměrný počet uchazečů na jedno volné pracovní místo 2,9 uchazeče. Průměrný počet uchazečů, ucházejících se o jedno místo, se tedy meziročně snížil o 1 osobu. Za tímto zlepšením stojí pokles průměrného počtu uchazečů oproti předchozímu roku a také zvyšující se nabídka volných pracovních míst. Jak už však bylo zmíněno, jedná se sice o hodnoty, které vypadají velmi optimisticky, ale z pohledu firem tolik pozitivní nejsou. Se snižující se nabídkou pracovní síly a zvyšující se poptávkou po pracovní síle dochází zákonitě ke složitějšímu náboru nových zaměstnanců. Dalším důsledkem je pak tlak na zvýšení mezd.



Úřad práce České republiky, Krajská pobočka v Liberci

Rozdělení volných pracovních míst dle požadovaného vzdělání k 31. 12. 2017 je uvedeno v tabulce 5. Je v ní zachyceno i rozdělení volných pracovních míst ke konci minulého roku.

| Stupeň vzdělání | Stav k 31. 12. 2016 | | Stav k 31. 12. 2017 | |
|---|---------------------|---------------|---------------------|---------------|
| | Počet VPM | % z celku | Počet VPM | % z celku |
| (A) bez vzdělání | 29 | 0,5 | 145 | 1,7 |
| (B) neúplné základní vzdělání | 5 | 0,1 | 0 | 0,0 |
| (C) základní vzdělání + praktická škola | 2 385 | 42,5 | 4 545 | 52,4 |
| (D) nižší střední vzdělání | 15 | 0,3 | 28 | 0,3 |
| (E) nižší střední odborné vzdělání | 160 | 2,9 | 374 | 4,3 |
| (H) střední odborné vzdělání (vyučení) | 1 867 | 33,3 | 2 302 | 26,5 |
| (J) stř. nebo stř. odb. vzd. bez mat. a vyučení | 23 | 0,4 | 18 | 0,2 |
| (K) Úplné střední vzdělání | 68 | 1,2 | 91 | 1,1 |
| (L) ÚSO vzdělání (vyučení s maturitou) | 100 | 1,8 | 93 | 1,1 |
| (M) ÚSO vzdělání s maturitou (bez vyučení) | 659 | 11,8 | 660 | 7,6 |
| (N) vyšší odborné vzdělání | 60 | 1,1 | 96 | 1,1 |
| (R) bakalářské vzdělání | 23 | 0,4 | 51 | 0,6 |
| (T) vysokoškolské vzdělání | 212 | 3,8 | 267 | 3,1 |
| (V) doktorské vzdělání | 1 | 0,0 | 4 | 0,0 |
| CELKEM | 5 607 | 100,00 | 8 674 | 100,00 |

Tabulka 4: Struktura volných pracovních míst dle požadovaného vzdělání

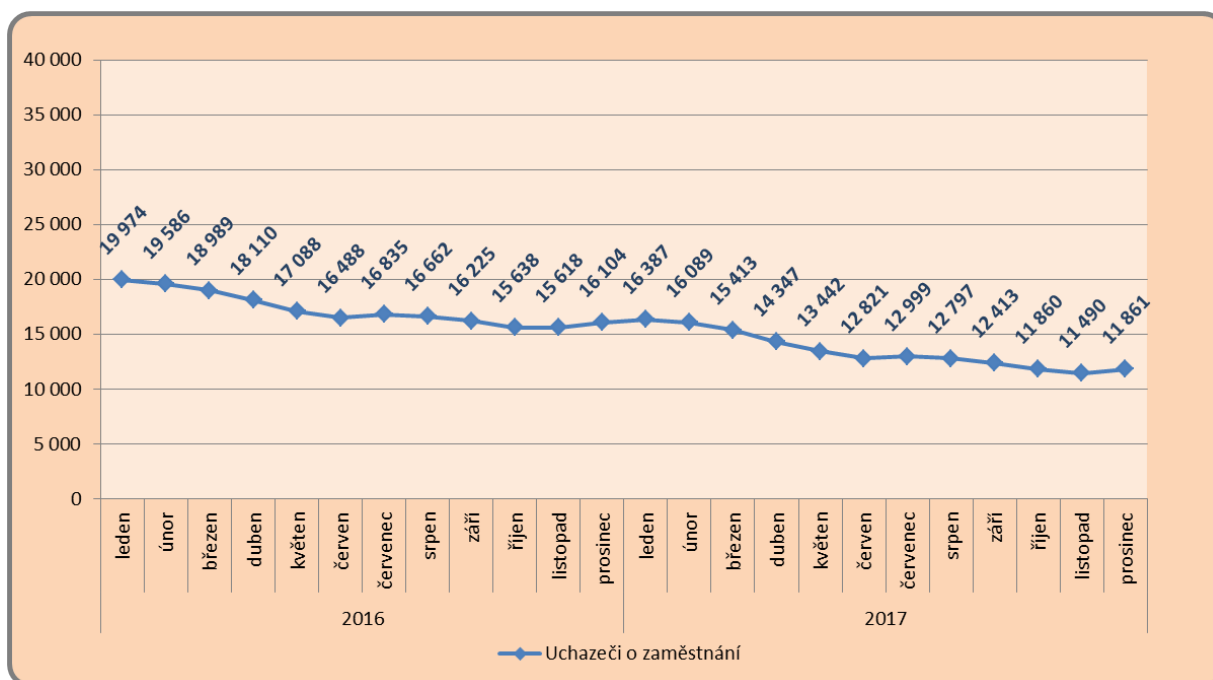
Stejně jako minulý rok bylo i v roce 2017 nejčastějším požadavkem zaměstnavatelů dokončené základní vzdělání. Meziročně se však zvýšil u této skupiny vzdělání nejen počet nahlášených míst, ale také výrazně vzrostl jejich podíl na celkovém počtu (v roce 2017 činil 52,4 %, což je o 9,9 p. b. více než v roce 2016). Z výše uvedené tabulky je zřejmé, že zaměstnavatelé při snaze obsadit volná místa snižují nároky na vzdělání uchazečů o pracovní místo a jsou často ochotní si je sami zaškolit. Neustále je také ze strany zaměstnavatelů vyvíjen tlak na povolování zaměstnávání cizinců, neboť se i přes snížené požadavky na kvalifikaci nedaří volná pracovní místa obsadit zaměstnanci z naší republiky.



2. Nezaměstnanost

2.1. Vývoj nezaměstnanosti v kraji v roce 2017

Nezaměstnanost měla v roce 2017 pozitivní vývoj. Na konci prosince 2017 bylo evidováno o 4 243 uchazečů méně než ve stejném měsíci minulého roku (k 31. 12. 2017 bylo v Libereckém kraji evidováno 11 861 uchazečů o zaměstnání), meziročně tedy došlo k poklesu počtu uchazečů o 26,3 %. Počet uchazečů v Libereckém kraji se celý první půlrok snižoval. V červenci pak došlo k mírnému zvýšení nezaměstnanosti. Od srpna pak pokračovalo snižování nezaměstnanosti, které vyvrcholilo v listopadu, kdy bylo v evidenci 11 490 uchazečů. V prosinci se projevilo ukončení sezónních prací a nezaměstnanost opět vzrostla. I tak se jednalo o nejnižší prosincové hodnoty od roku 1997, kdy bylo v evidenci 10 622 uchazečů o zaměstnání. Nejvyšší počet nezaměstnaných za rok 2017 byl zaznamenán v lednu, kdy jich bylo v Libereckém kraji evidováno celkem 16 387.



Graf 3: Vývoj počtu uchazečů o zaměstnání v letech 2016 - 2017

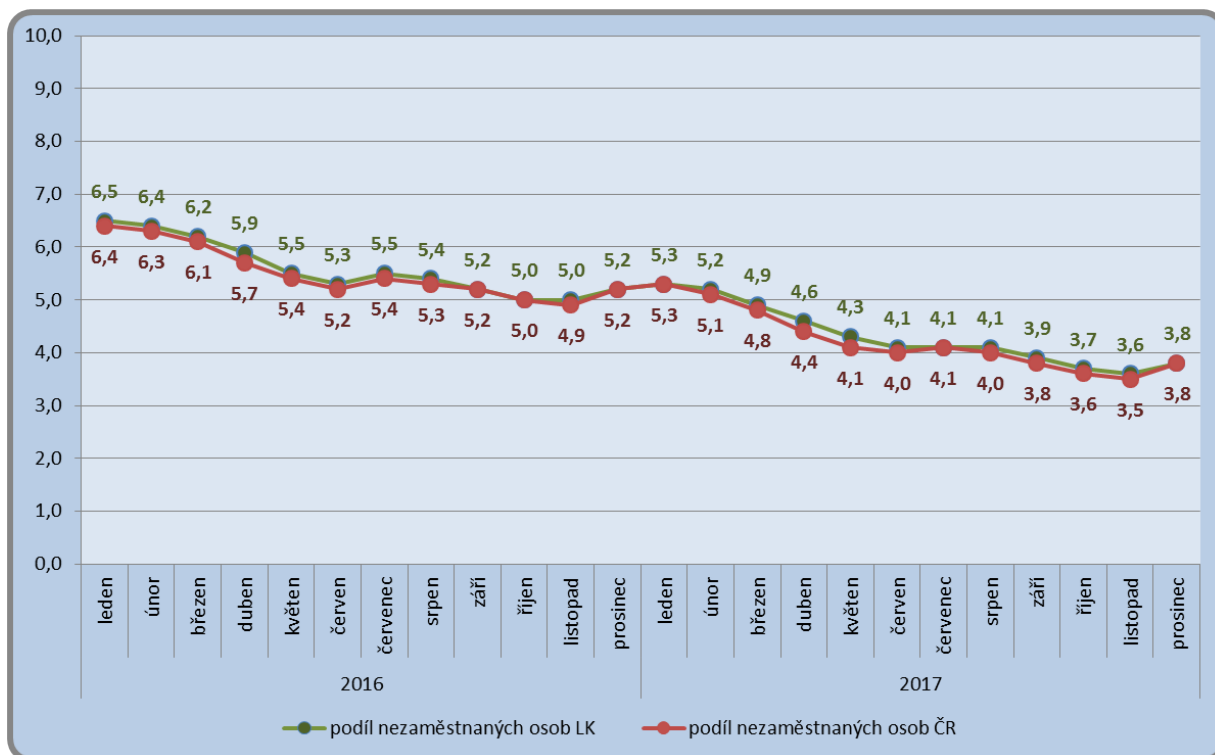
Vývoj počtu uchazečů byl samozřejmě ovlivňován sezónním faktorem stejně jako v jiných letech (lednový příchod živnostníků a také uchazečů, jimž končila smlouva na dobu určitou na konci roku, jarní oživení ve stavebnictví a zemědělství, letní příchod čerstvých absolventů, nezaměstnanost pedagogických pracovníků a nízká umístovací aktivita matek s dětmi v průběhu prázdnin, útlum sezónních oborů s příchodem zimního počasí).



Úřad práce České republiky, Krajská pobočka v Liberci

Počet nezaměstnaných žen klesl ve srovnání s předchozím rokem z 8 528 na 6 256 (meziroční pokles o 26,6 %; v absolutních hodnotách o 2 272 žen). Počet nezaměstnaných mužů se také snížil, konkrétně ze 7 576 na 5 605 (meziroční pokles o 26 %; v absolutních hodnotách o 1 971 mužů). Oproti konci roku 2016 se tedy zlepšila situace u mužů i u žen obdobně, mírně lepší vývoj byl zaznamenán u žen (přesto tvořily na konci roku 52,7 % všech evidovaných uchazečů o zaměstnání).

Podíl nezaměstnaných osob měl v průběhu roku obdobný vývoj jako vývoj počtu uchazečů. Od ledna do června se postupně snižoval, v červenci a srpnu stagnoval. Od září až do listopadu opět klesal (ročního minima dosáhl právě v listopadu – 3,6%). S příchodem zimního počasí se pak v prosinci opět zvýšil. Nejvyšší hodnoty dosáhl hned na začátku roku, kdy jeho lednová hodnota činila 5,3 %. Z grafu níže je patrné, že vývoj v Libereckém kraji byl obdobný jako vývoj celorepublikový. Ke konci roku byl podíl nezaměstnaných osob v Libereckém kraji shodný s podílem nezaměstnaných osob v celé ČR (shodný i na začátku roku, v průběhu roku byl pak maximální rozdíl 0,2 p. b.). V pořadí krajů dle podílu nezaměstnaných osob je Liberecký kraj krajem s devátým (z celkového počtu 14 krajů) nejnižším podílem (stejně jako předchozí tři roky).

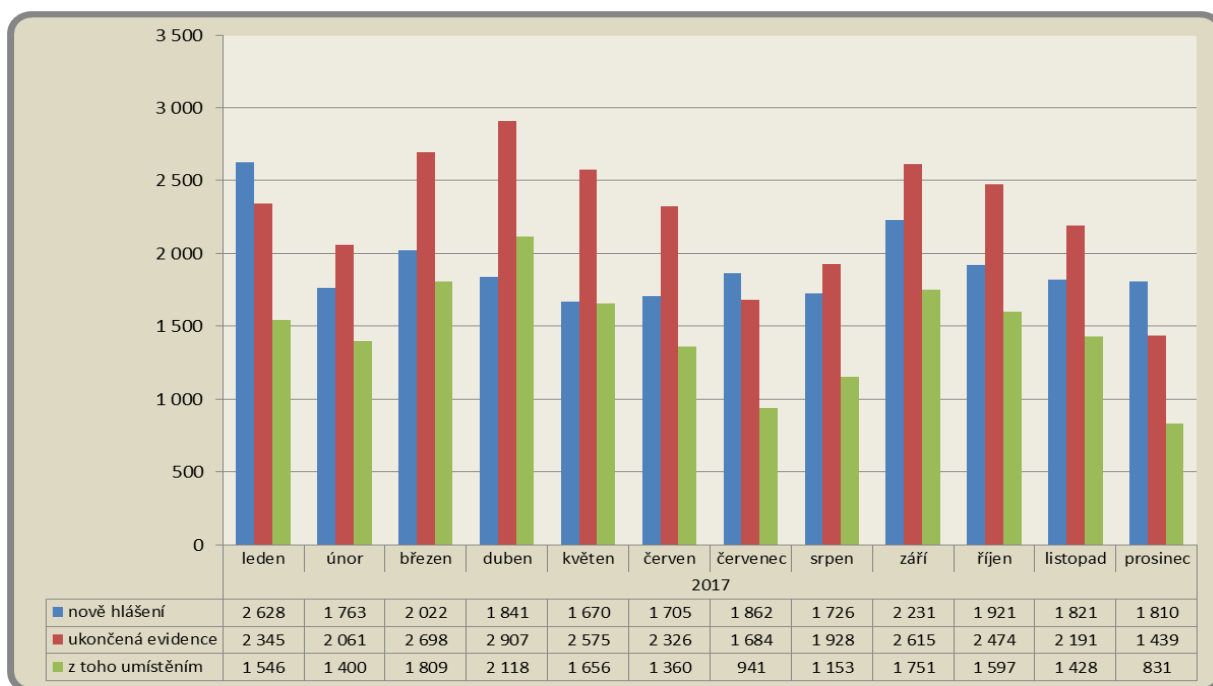


Graf 4: Vývoj podílu nezaměstnaných osob v LK a ČR v letech 2016 – 2017



Úřad práce České republiky, Krajská pobočka v Liberci

Základní údaje o **toku nezaměstnanosti** jsou následující: v průběhu roku 2017 bylo nově evidovaných 23 000 uchazečů o zaměstnání (26 012 v roce 2016). Vyřazených uchazečů či s ukončenou evidencí bylo 27 243 (29 415 v roce 2016), z nich bylo umístěno 17 590, tj. 64,6 % ze všech vyřazených (19 142, tj. 65,1 % v roce 2016). Oproti předchozímu roku tedy přicházelo méně nových uchazečů do evidence (o 3 012 méně než v roce 2016). Meziročně byla evidence ukončena méně uchazečům (o 2 172) a zároveň se snížil počet umístěných uchazečů (během roku 2017 jich zaměstnání našlo o 1 552 méně než v roce 2016). Největší počet uchazečů se evidoval hned během prvního měsíce roku (2 628 UoZ). Nejvyšší počet vyřazených uchazečů byl zaznamenán v dubnu (2 907 UoZ), kdy také nejvíce uchazečů nastoupilo z evidence ÚP do zaměstnání (2 118 UoZ).



Graf 5: Počet nově hlášených, s ukončenou evidencí a umístěných uchazečů v roce 2017 v LK

Ve **struktuře uchazečů podle věku** došlo meziročně k poklesu s výjimkou uchazečů nad 65 let (kde počet stagnoval) ve všech skupinách. Nejvýraznější procentní pokles byl zaznamenán ve skupinách 35-39 let (o 32,5 %) a skupině uchazečů ve věku do 19 let (o 31,8%). Zatímco v předchozích letech stoupal počet uchazečů s předdůchodovým věkem, letos došlo u této skupiny ke snížení (bereme v potaz osoby ve věku 60 let a více). Z toho je patrné, že část těchto osob nachází uplatnění na trhu práce a zaměstnavatelé jsou ochotní osoby v tomto věku zaměstnat. Nejvyšší absolutní pokles pak byl zaznamenán u skupiny uchazečů ve věku 35-39 let (oproti předchozímu roku ubylo v evidenci 620 osob z této skupiny).



Úřad práce České republiky, Krajská pobočka v Liberci

| Věková struktura | počet k 31. 12. 2016 | počet k 31. 12. 2017 | meziroční index | rozdíl |
|------------------|----------------------|----------------------|-----------------|---------------|
| do 19 let | 666 | 455 | 68,3 | -211 |
| 20-24 let | 1 522 | 1 060 | 69,6 | -462 |
| 25-29 let | 1 674 | 1 168 | 69,8 | -506 |
| 30-34 let | 1 625 | 1 180 | 72,6 | -445 |
| 35-39 let | 1 906 | 1 286 | 67,5 | -620 |
| 40-44 let | 2 002 | 1 490 | 74,4 | -512 |
| 45-49 let | 1 728 | 1 260 | 72,9 | -468 |
| 50-54 let | 1 849 | 1 398 | 75,6 | -451 |
| 55-59 let | 2 049 | 1 582 | 77,2 | -467 |
| 60-64 let | 1 020 | 919 | 90,1 | -101 |
| 65 a více let | 63 | 63 | 100,0 | 0 |
| Celkem | 16 104 | 11 861 | 73,7 | -4 243 |

Tabulka 5: Struktura uchazečů v Libereckém kraji dle věku

Ve **struktuře podle délky nezaměstnanosti** došlo ke snížení počtu uchazečů u všech sledovaných skupin. Nejvýraznější relativní pokles byl zaznamenán u uchazečů s délkou evidence nad 24 měsíců. U této skupiny uchazečů došlo k poklesu o 34,2 %. Absolutně nejvyšší úbytek pak zaznamenala také skupina uchazečů s evidencí nad 24 měsíců (pokles o 1 286 osob). Nejpočetnější skupinu tvoří uchazeči s délkou evidence do 3 měsíců (4 233 osob). Meziročně se tedy výrazně zlepšila situace dlouhodobě evidovaných, což je jedním z dlouhodobých cílů úřadů práce a politiky zaměstnanosti obecně (počet uchazečů s evidencí nad 12 měsíců se snížil o 1 872, tj. o 33,4 %).

| Délka evidence | počet k 31. 12. 2016 | počet k 31. 12. 2017 | meziroční index | rozdíl |
|--------------------|----------------------|----------------------|-----------------|---------------|
| do 3 měsíců | 5 214 | 4 233 | 81,2 | -981 |
| 3-6 měsíců | 2 823 | 2 139 | 75,8 | -684 |
| 6-9 měsíců | 1 469 | 1 092 | 74,3 | -377 |
| 9-12 měsíců | 997 | 668 | 67,0 | -329 |
| 12-24 měsíců | 1 843 | 1 257 | 68,2 | -586 |
| více než 24 měsíců | 3 758 | 2 472 | 65,8 | -1 286 |
| déle než 5 měsíců | 8 795 | 6 011 | 68,3 | -2 784 |
| Celkem | 16 104 | 11 861 | 73,7 | -4 243 |

Tabulka 6: Struktura uchazečů v Libereckém kraji dle délky nezaměstnanosti



Úřad práce České republiky, Krajská pobočka v Liberci

Průměrná délka evidence uchazečů ve stavu se meziročně snížila z 613 na 598 dní. Tento pokles byl zapříčiněn především výrazným snížením podílu dlouhodobě evidovaných uchazečů na celkovém počtu. **Průměrná délka evidence vyřazených uchazečů** se meziročně snížila z 292 na 280 dnů. Ve sledované skupině **evidovaných déle než 5 měsíců** došlo k celkovému poklesu o 2 784 uchazečů (meziroční pokles tedy činil 31,7 %).

Ve **struktuře podle vzdělání** došlo k meziročnímu poklesu u všech skupin. Nejvyššího absolutního poklesu bylo dosaženo mezi uchazeči se středoškolským vzděláním bez maturity (jedná se o nejpočetnější skupinu – 4 623 UoZ, což tvoří 39 % z celkového počtu UoZ), u nichž došlo k meziročnímu poklesu o 1 780 osob. Poměrně značný pokles byl zaznamenán také u osob se základním vzděláním, jejichž počet klesl o 1 188 osob. Nejnižší pokles byl zaznamenán u uchazečů bez vzdělání, kterých je však v evidenci „pouhých“ 833 a tvoří tak pouhých 7 % z celkového počtu UoZ.

| Stupeň vzdělání | počet k 31. 12. 2016 | počet k 31. 12. 2017 | meziroční index | rozdíl |
|-------------------------------------|----------------------|----------------------|-----------------|---------------|
| bez vzdělání | 1 019 | 833 | 81,7 | -186 |
| základní vzdělání | 4 341 | 3 153 | 72,6 | -1 188 |
| středoškolské vzdělání bez maturity | 6 403 | 4 623 | 72,2 | -1 780 |
| středoškolské vzdělání s maturitou | 3 488 | 2 614 | 74,9 | -874 |
| vysokoškolské vzdělání | 853 | 638 | 74,8 | -215 |
| Celkem | 16 104 | 11 861 | 73,7 | -4 243 |

Tabulka 7: Struktura uchazečů v Libereckém kraji dle nejvyššího dosaženého vzdělání



Úřad práce České republiky, Krajská pobočka v Liberci

Ze **struktury uchazečů dle požadovaného zaměstnání (CZ-ISCO)**, která je uvedena v tabulce 9, je patrné, že mezi uchazeči je nejvyšší počet pomocných a nekvalifikovaných pracovníků (3 435 uchazečů, což představuje 29,0 % z celkového počtu uchazečů o zaměstnání). Minulý rok jich z této skupiny bylo 4 593, tj. 28,5 % z celkového počtu. Další početnou skupinu představují provozní pracovníci ve službách a prodeji (2 308 uchazečů, tj. 19,5 % z celkového počtu). K absolutnímu poklesu došlo v podstatě ve všech skupinách. Nejvýraznější absolutní pokles byl zaznamenán u pomocných a nekvalifikovaných pracovníků (o 1 158 osob). Meziročně pak největší procentní pokles zaznamenala skupina technických a odborných pracovníků (o 31,4 %).

| CZ-ISCO | 31. 12. 2016 | | 31. 12. 2017 | |
|---|---------------|---------------|---------------|---------------|
| | uchazečů | % z celku | uchazečů | % z celku |
| tř. 1 – Zákonodárci a řídicí pracovníci | 125 | 0,8 | 106 | 0,9 |
| tř. 2 – Specialisté | 648 | 4,0 | 523 | 4,4 |
| tř. 3 – Techničtí a odborní pracovníci | 1 143 | 7,1 | 784 | 6,6 |
| tř. 4 – Úředníci | 1 753 | 10,9 | 1 321 | 11,1 |
| tř. 5 – Pracovníci ve službách a prodeji | 2 976 | 18,5 | 2 308 | 19,5 |
| tř. 6 – Kvalifikovaní pracovníci v zemědělství, rybářství a lesnictví | 169 | 1,0 | 133 | 1,1 |
| tř. 7 – Řemeslníci a opraváři | 2 246 | 13,9 | 1 613 | 13,6 |
| tř. 8 – Obsluha strojů a zařízení, montéři | 1 935 | 12,0 | 1 386 | 11,7 |
| tř. 9 – Pomocní a nekvalifikovaní pracovníci | 4 593 | 28,5 | 3 435 | 29,0 |
| tř. 0 – Zaměstnanci v ozbrojených silách | 3 | 0,0 | 3 | 0,0 |
| nezadáno | 513 | 3,2 | 249 | 2,1 |
| celkem | 16 104 | 100,00 | 11 861 | 100,00 |

Tabulka 8: Struktura uchazečů v Libereckém kraji dle klasifikace CZ-ISCO



2.2. Hlavní příčiny nezaměstnanosti v kraji

Příčiny nezaměstnanosti v Libereckém kraji se mohou v jednotlivých okresech Libereckého kraje mírně lišit, ale pokud bychom je měli zobecnit na celý kraj, můžeme vyjmenovat následující faktory:

- Kvalifikační struktura nezaměstnaných neodpovídající požadavkům zaměstnavatelů dle hlášených volných pracovních míst (dlouhodobý nedostatek pracovníků v oblasti zdravotnictví, kovodělníků a strojírenských dělníků, převis administrativních a nekvalifikovaných pracovníků),
- V průmyslových zónách většinou chybí diverzifikace aktivit tamních zaměstnavatelů, přičemž většina činností je napojena na automobilový průmysl, dochází také k obsazenosti těchto průmyslových zón,
- Špatná dostupnost okrajových částí území některých okresů, pro obyvatele těchto obcí je velmi komplikované dojíždění do zaměstnání (často je dostupné pouze autobusové spojení), zejména pak na vícesměnné provozy,
- Malé využití starých a opuštěných průmyslových areálů,
- Nedostatečná nabídka pracovních míst se zkrácenou nebo flexibilní pracovní dobou na jednu směnu, která by pomohla osobám vracejícím se na trh práce po mateřské a rodičovské dovolené,
- Nezájem investorů o problémové mikroregiony,
- Existence sociálně vyloučených lokalit na území kraje (kumulace osob bez pracovních návyků, bez zájmu o práci, bez vzdělání),
- Vysoký počet pracovních nabídek s omezenou dobou trvání (dohody o provedení práce apod.),
- Nedostatek vhodných uchazečů o zaměstnání pro práci ve vícesměnných provozech, což je často také spojeno s obtížným dojížděním na směny,
- Relativně vysoký počet osob s exekucí.



2.3. Územní rozložení registrované nezaměstnanosti v kraji

Pokud se podíváme na vývoj počtu uchazečů v jednotlivých okresech Libereckého kraje, vidíme, že meziroční pokles byl zaznamenán ve všech okresech. Nejvýraznější relativní meziroční pokles zaznamenal třetí rok po sobě okres Česká Lípa, ve kterém se počet uchazečů snížil o 30,3 % a ke konci roku 2017 činil 2 345 (ke konci roku 2016 bylo v tomto okrese evidováno 3 365 uchazečů o zaměstnání).

| 2017 | | | | | | | | | | | | |
|--------------------|-------|-------|--------|-------|--------|--------|----------|-------|-------|-------|----------|----------|
| Okres | leden | únor | březen | duben | květen | červen | červenec | srpen | září | říjen | listopad | prosinec |
| Česká Lípa | 3 435 | 3 369 | 3 192 | 2 899 | 2 650 | 2 510 | 2 458 | 2 391 | 2 310 | 2 229 | 2 194 | 2 345 |
| Jablonec nad Nisou | 3 216 | 3 121 | 3 023 | 2 837 | 2 686 | 2 574 | 2 664 | 2 602 | 2 553 | 2 363 | 2 290 | 2 347 |
| Liberec | 6 965 | 6 855 | 6 608 | 6 238 | 5 943 | 5 762 | 5 838 | 5 756 | 5 586 | 5 365 | 5 134 | 5 164 |
| Semily | 2 771 | 2 744 | 2 590 | 2 373 | 2 163 | 1 975 | 2 039 | 2 048 | 1 964 | 1 903 | 1 872 | 2 005 |
| 2016 | | | | | | | | | | | | |
| Okres | leden | únor | březen | duben | květen | červen | červenec | srpen | září | říjen | listopad | prosinec |
| Česká Lípa | 4 409 | 4 226 | 3 993 | 3 728 | 3 481 | 3 254 | 3 320 | 3 260 | 3 247 | 3 180 | 3 251 | 3 365 |
| Jablonec nad Nisou | 3 802 | 3 755 | 3 698 | 3 577 | 3 403 | 3 365 | 3 472 | 3 466 | 3 383 | 3 235 | 3 144 | 3 190 |
| Liberec | 8 438 | 8 345 | 8 183 | 7 909 | 7 557 | 7 343 | 7 450 | 7 347 | 7 093 | 6 802 | 6 738 | 6 870 |
| Semily | 3 325 | 3 260 | 3 115 | 2 896 | 2 647 | 2 526 | 2 593 | 2 589 | 2 502 | 2 421 | 2 485 | 2 679 |

Tabulka 9: Vývoj počtu evidovaných uchazečů v okresech LK v letech 2016 - 2017

Nejnižší relativní pokles počtu uchazečů naopak zaznamenal okres Liberec. Meziročně se tu počet uchazečů snížil o 24,8 % a ke konci roku 2017 zde bylo evidováno 5 164 uchazečů o zaměstnání (6 870 ke konci roku 2016). Okres Jablonec nad Nisou zaznamenal meziroční pokles uchazečů o zaměstnání o 26,4 % (2 347 UoZ na konci roku 2017 ve srovnání s 3 190 uchazeči na konci roku 2016). V okrese Semily pak bylo k 31. 12. 2017 evidováno 2 005 uchazečů o zaměstnání, což představuje meziroční pokles o 25,2 % (k 31. 12. 2016 zde bylo 2 679 uchazečů o zaměstnání).

Absolutní meziroční změny v počtu uchazečů o zaměstnání jsou následující:

- okres Česká Lípa – pokles o 1 020 uchazečů o zaměstnání,
- okres Jablonec nad Nisou – pokles o 843 uchazečů o zaměstnání,
- okres Liberec – pokles o 1 706 uchazečů o zaměstnání,
- okres Semily – pokles o 674 uchazečů o zaměstnání.



Úřad práce České republiky, Krajská pobočka v Liberci

Hodnoty podílu nezaměstnaných osob v jednotlivých okresech Libereckého kraje v letech 2016 a 2017 jsou uvedeny v tabulce níže.

| 2017 | | | | | | | | | | | | |
|-------------------|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|
| okres / měsíc | 1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 | 7 | 8 | 9 | 10 | 11 | 12 |
| Česká Lípa | 4,4 | 4,2 | 4,0 | 3,6 | 3,2 | 3,0 | 2,9 | 2,9 | 2,8 | 2,6 | 2,6 | 2,8 |
| Jablonec n. Nisou | 4,9 | 4,8 | 4,6 | 4,3 | 4,1 | 3,9 | 4,1 | 4,0 | 3,9 | 3,6 | 3,5 | 3,6 |
| Liberec | 5,8 | 5,7 | 5,5 | 5,2 | 4,9 | 4,8 | 4,8 | 4,8 | 4,6 | 4,4 | 4,2 | 4,3 |
| Semily | 5,7 | 5,6 | 5,3 | 4,9 | 4,4 | 4,0 | 4,2 | 4,2 | 4,0 | 3,9 | 3,8 | 4,1 |
| 2016 | | | | | | | | | | | | |
| okres / měsíc | 1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 | 7 | 8 | 9 | 10 | 11 | 12 |
| Česká Lípa | 5,9 | 5,6 | 5,2 | 4,8 | 4,4 | 4,2 | 4,3 | 4,2 | 4,1 | 4,0 | 4,1 | 4,2 |
| Jablonec n. Nisou | 5,9 | 5,8 | 5,8 | 5,6 | 5,3 | 5,2 | 5,4 | 5,4 | 5,2 | 4,9 | 4,8 | 4,9 |
| Liberec | 7,2 | 7,1 | 6,9 | 6,7 | 6,4 | 6,2 | 6,3 | 6,2 | 5,9 | 5,6 | 5,6 | 5,7 |
| Semily | 6,7 | 6,6 | 6,3 | 5,9 | 5,4 | 5,1 | 5,3 | 5,3 | 5,1 | 4,9 | 5,1 | 5,5 |

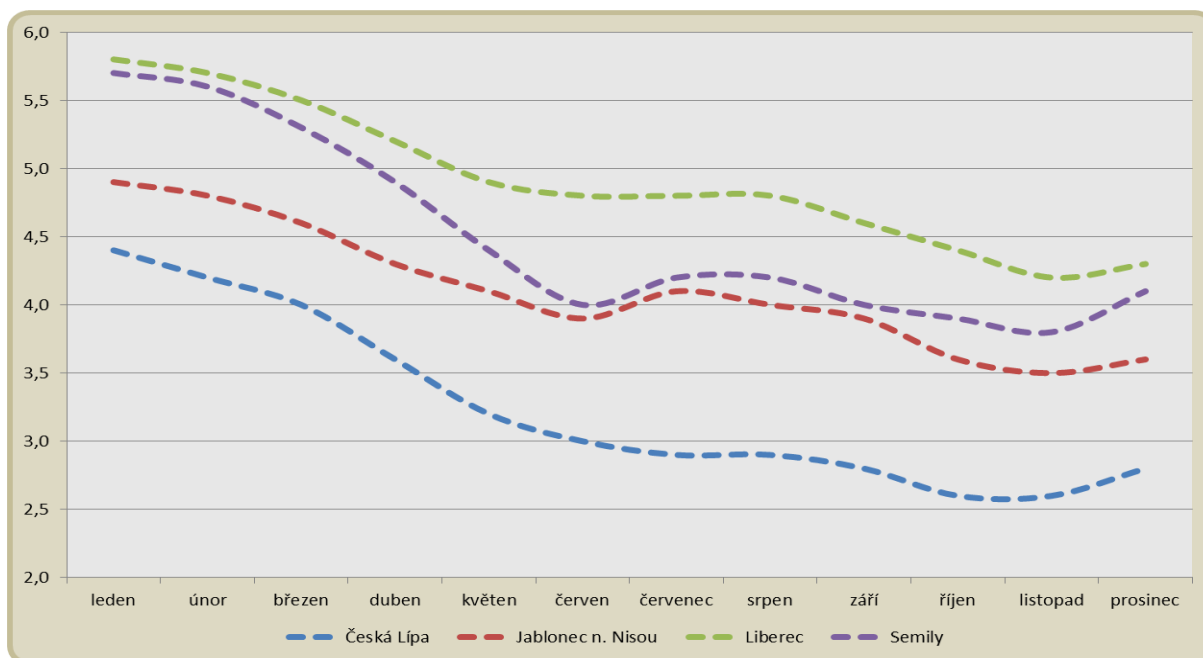
Tabulka 10: Vývoj podílu nezaměstnaných osob v okresech LK v letech 2016 - 2017 [v %]

Meziročně se podíl nezaměstnaných osob snížil ve všech okresech Libereckého kraje. Nejmenší pokles podílu nezaměstnaných osob byl zaznamenán v okrese Jablonec nad Nisou, kde se meziročně snížil o 1,3 p. b., na konci roku tedy činil 3,6 %. V ostatních okresech Libereckého kraje došlo shodně k meziročnímu snížení podílu nezaměstnaných osob o 1,4 p. b. Nejnižší hodnotu měl ke konci roku 2017 v okrese Česká Lípa – 2,8 %. V okrese Semily činil k 31. 12. 2017 podíl nezaměstnaných osob 4,1 %. Nejhůře je na tom v rámci Libereckého kraje okres Liberec, ve kterém dosáhl podíl nezaměstnaných osob ke konci roku 2017 hodnoty 4,3 %. Vývoj v jednotlivých okresech byl v podstatě shodný s celokrajským vývojem podílu nezaměstnaných osob (ten se také snížil meziročně o 1,4 p. b.). Pokud vezmeme v potaz celorepublikovou nezaměstnanost, tak pouze v okresech Česká Lípa a Jablonec nad Nisou je hodnota tohoto ukazatele nižší než podíl nezaměstnaných osob v celé ČR (k 31. 12. 2017 činil PNO v ČR 3,8 %). V okresech Liberec a Semily je pak jeho hodnota vyšší.



Úřad práce České republiky, Krajská pobočka v Liberci

Vývoj podílu nezaměstnaných v jednotlivých okresech Libereckého kraje v průběhu roku 2017 let je znázorněn v grafu 6, který je uveden níže.



Graf 6: Vývoj podílu nezaměstnaných osob v okresech LK v roce 2017

Pokud se podíváme na ještě podrobnější územní členění Libereckého kraje, můžeme porovnat nezaměstnanost v jednotlivých mikroregionech. Z tabulky 12 je patrné, že nejvyšší nezaměstnaností trpí mikroregion Novoměstsko, ve kterém dosahoval podíl nezaměstnaných osob ke konci roku 2017 hodnoty 6,7 % (meziročně se snížil o 2,2 p. b.). Druhou nejvyšší nezaměstnanost pak měl mikroregion Doksko, který se nachází na území okresu Česká Lípa. K 31. 12. 2017 činil PNO 5,7 % a meziročně se tak výrazně snížil o 1,2 p. b. Třetí nejvyšší nezaměstnanost pak byla v mikroregionu Frýdlantsko, který se nachází, stejně jako Novoměstsko, na území okresu Liberec (PNO zde ke konci roku 2016 dosahoval hodnoty 4,9 % a meziročně se tak snížil o 2 p. b.). Nejnižší nezaměstnanost naopak byla v mikroregionu Mimoňsko – 1,7 % a mikroregionu Českolipsko – 2,5 % (oba na území okresu Česká Lípa). Nejvyšší meziroční změnu podílu nezaměstnaných osob zaznamenaly mikroregiony Novoměstsko (-2,2 p. b.), Frýdlantsko (-2,0 p. b.) a Semilsko (-1,7 p. b.).



Úřad práce České republiky, Krajská pobočka v Liberci

| Mikroregiony | počet uchazečů o zaměstnání | počet volných míst | podíl nezaměstnaných osob |
|----------------|-----------------------------|--------------------|---------------------------|
| Novoměstsko | 233 | 17 | 6,7% |
| Doksko | 351 | 55 | 5,7% |
| Frýdlantsko | 762 | 123 | 4,9% |
| Tanvaldsko | 715 | 216 | 4,8% |
| Českokodubsko | 238 | 324 | 4,3% |
| Jablonsko | 113 | 19 | 4,2% |
| Semilsko | 408 | 134 | 4,2% |
| Liberecko | 3129 | 3617 | 4,2% |
| Chrastavsko | 311 | 82 | 4,1% |
| Jilemnicko | 481 | 291 | 4,0% |
| Rokytnicko | 196 | 226 | 3,9% |
| Lomnicko | 237 | 103 | 3,4% |
| Hrádecko | 208 | 158 | 3,2% |
| Jablonecko | 1 319 | 714 | 3,2% |
| Turnovsko | 611 | 972 | 3,2% |
| Cvikovsko | 173 | 37 | 3,2% |
| Novoborsko | 493 | 146 | 3,1% |
| Železnobrodsko | 279 | 27 | 3,1% |
| Hodkovicko | 55 | 93 | 2,8% |
| Českolipsko | 1 091 | 675 | 2,5% |
| Mimoňsko | 226 | 372 | 1,7% |

Tabulka 11: Statistické ukazatele jednotlivých mikroregionů Libereckého kraje k 31. 12. 2017

Z výše uvedené tabulky je patrné, že nejproblémovějším územím Libereckého kraje je dlouhodobě právě Frýdlantský výběžek (dva sousedící mikroregiony Frýdlantsko a Novoměstsko). Problémem tohoto území je především nízká nabídka volných pracovních míst a špatná dopravní obslužnost. Zlepšit zaměstnanost tohoto území by mohla výstavba průmyslové zóny. Zvýšit zaměstnanost se tak daří zatím především využitím nástrojů aktivní politiky zaměstnanosti (zejména využitím veřejně prospěšných prací). V případě mikroregionu Doksko, který měl ke konci roku druhou nejvyšší nezaměstnanost, je hlavním problémem sezónnost (v červenci 2017 byl např. podíl nezaměstnaných osob tohoto mikroregionu 4,7 %). Zejména v zimním období dochází k výraznému úbytku pracovních příležitostí a zvýšení nezaměstnanosti. V létě je situace podstatně lepší, což je způsobeno zvýšeným turistickým ruchem.



3. Charakteristika problémových skupin na krajském trhu práce a problémových regionů kraje z hlediska rozvoje zaměstnanosti

K dlouhodobě obtížně umístitelným skupinám osob v Libereckém kraji vždy patřili absolventi škol a mladiství bez kvalifikace, osoby pečující o děti do 15 let věku, uchazeči se zdravotním postižením, uchazeči s nízkým stupněm maximálního dosaženého vzdělání, uchazeči ve věku 50 a více let a dlouhodobě nezaměstnaní uchazeči o zaměstnání.

Absolventi škol a mladiství bez kvalifikace

Počet absolventů se meziročně snížil z 590 na 373, což představuje pokles o 217 oproti konci roku 2016. Pokles mezi lety 2017-2016 byl dokonce vyšší než mezi lety 2016-2015 (tehdy se jejich počet meziročně snížil o 170 osob). Tento pokles koresponduje s poklesem celkového počtu evidovaných uchazečů o zaměstnání. Zájem o absolventy ze strany zaměstnavatelů byl oproti minulému roku vyšší, což se projevilo vyšším počtem volných míst pro absolventy. Celkem 30,1 % všech nahlášených volných míst mělo příznak vhodné pro absolventy. Dobrým krokem je spolupráce škol přímo se zaměstnavateli, kteří umožňují studentům získat praxi již během jejich studia. Počet mladistvých se meziročně snížil z 224 na 176.

| | 2009 | 2010 | 2011 | 2012 | 2013 | 2014 | 2015 | 2016 | 2017 |
|---------------------------|-------|-------|-------|-------|-------|-------|------|------|------|
| Absolventi | 1 297 | 1 167 | 1 211 | 1 574 | 1 469 | 1 036 | 760 | 590 | 373 |
| Mladiství bez kvalifikace | 263 | 223 | 245 | 214 | 210 | 212 | 216 | 224 | 176 |

Tabulka 12: Vývoj počtu absolventů a mladistvých v LK v letech 2009 - 2017

Vývoj počtu absolventů a mladistvých ke konci roku za posledních 9 let je zachycen v tabulce výše. Je patrné, že na konci roku 2012 bylo absolventů nejvíce v rámci sledovaného období. Od té doby se jejich počet každým rokem snižuje a na konci roku 2017 byl jejich počet nejnižší za celé sledované období. U mladistvých byla situace za posledních devět let nejlepší na také konci letošního roku.

Z uvedených čísel je patrné, že se tato skupina postupně stává jednou z těch nejméně problémovou s ohledem na její zaměstnanost. Toto konstatování platí zejména pro absolventy škol, po nichž je ze strany zaměstnavatelů čím dál větší poptávka. U mladistvých bez jakékoliv kvalifikace je situace o poznání horší.



Osoby pečující o dítě do 15 let

Další problémovou skupinou jsou obecně osoby pečující o děti do 15 let. Na konci prosince 2017 bylo v Libereckém kraji evidováno 2 280 osob pečujících o děti do 15 let, což představuje 19,2 % všech evidovaných. Oproti minulému roku se počet osob z této skupiny výrazně snížil (o 943 osob). Mírně se snížil i jejich podíl na celkovém počtu uchazečů o zaměstnání (o 0,8 p. b.). Zaměstnavatelé se často brání zaměstnávat tyto osoby zejména z obavy, aby jim pracovní výpadky těchto zaměstnanců nezpůsobovaly potíže v chodu jejich firem. Bojí se zejména výpadků, ke kterým dochází v důsledku ošetřování člena rodiny. Tito lidé často vstupují do evidence po ukončení rodičovského příspěvku, ale někteří zaměstnání aktivně nehledají z důvodu, že pečují o dítě, které nejsou schopny umístit do předškolního zařízení z důvodu nedostatečné kapacity těchto zařízení.

Uchazeči o zaměstnání s nízkým stupněm maximálního dosaženého vzdělání

Problémovou skupinu tvoří také uchazeči s nízkým stupněm maximálního dosaženého vzdělání. K 31. 12. 2017 bylo evidováno 3 986 uchazečů s maximálně základním vzděláním, ke stejnému datu loňského roku to bylo 5 360 uchazečů. Z celkového počtu uchazečů tvořila tato skupina 33,6 % (o 0,3 p. b. více než minulý rok). Přestože celkový počet osob z této skupiny klesl, nedaří se snížit její podíl na celkovém počtu uchazečů o zaměstnání. Problémem této skupiny osob je často jejich nízká motivace pracovat, neboť rozdíl mezi příjmem ze zaměstnání a příjmem ze sociálních dávek je mnohdy minimální, a v některých případech dokonce ve prospěch sociálních dávek. Nejčastěji bývají osoby z této skupiny umístěny v rámci veřejně prospěšných prací.

Uchazeči o zaměstnání ve věku 50 a více let

V kategorii uchazečů nad 50 let byl zaznamenán meziroční pokles počtu uchazečů o 1 019 osob. Na konci roku 2017 jich tedy v evidenci bylo 3 962. Podíl osob nad 50 let v evidenci na celkovém počtu uchazečů se oproti roku 2016 zvýšil, na konci prosince 2017 činil 33,4 %, na konci roku 2016 to bylo 30,9 %. Osoby z této skupiny se často potýkají s handicapem typu menší flexibilita, neznalost cizích jazyků, horší dovednosti při využití informačních technologií apod. Přínosem pro zaměstnavatele by pak mohla být jejich zkušenost, vyšší věrnost firmě. Přesto se ale nedaří uchazeče z této skupiny umísťovat tak dobře, jako osoby mladší.



Uchazeči o zaměstnání se zdravotním postižením

Počet uchazečů se ZP se meziročně snížil z 2 219 na 1 898 (pokles o 321 oproti roku 2016). Jejich podíl na celkovém počtu uchazečů však meziročně vzrostl z 13,8 % na 16,0 %, což značí vyšší procentní pokles celkového počtu uchazečů než této skupiny. U této skupiny uchazečů lze totiž hovořit o určité „netečnosti“ k ekonomické situaci. Jejich počet se v závislosti na ekonomické situaci mění s podstatně menší dynamikou než u uchazečů bez ZP. V době ekonomického oživení se jejich podíl na počtu uchazečů zvyšuje a v době ekonomického útlumu naopak snižuje, což dokládá i graf 7.



Graf 7: Vývoj počtu OZP a jejich podílu na celkovém počtu uchazečů v roce 2017

Uplatnění zdravotně handicapovaných uchazečů na zdejším trhu práce zhoršuje také jejich věk, který velmi často přesahuje 50 let, což v kombinaci se zdravotním handicapem znamená, že na trhu práce jen těžce hledají uplatnění. Dalším z důvodů jejich špatného uplatnění na trhu práce je častá pracovní absence, což zaměstnavatele odrazuje od ochoty tyto osoby zaměstnávat.



Dlouhodobě nezaměstnaní uchazeči o zaměstnání

Ve skupině dlouhodobě evidovaných uchazečů dochází v posledních letech ke snížení jejich počtu i podílu na celkovém počtu uchazečů. Na konci roku 2017 evidovala krajská pobočka ÚP ČR v Liberci celkem 3 729 uchazečů s evidencí delší než 12 měsíců (31,4 % z celkového počtu uchazečů; před rokem jich bylo 5 601 a tvořili tak 34,8 % z celkového počtu uchazečů). Přes tento pozitivní meziroční vývoj je tato skupina uchazečů jednou z nejohroženějších na trhu práce. Přibližně 66 % z těchto 3 729 uchazečů je totiž v evidenci přes dva roky. Tito lidé mívají s hledáním zaměstnání negativní zkušenosti, protože zaměstnavatelé je často předem považují za osoby nezaměstnatelné. Některým z nich do jisté míry jejich nezaměstnanost vyhovuje, neboť mají možnost dlouhodobě čerpat sociální dávky.

Problémové mikroregiony Libereckého kraje

I přes nejvýraznější meziroční pokles podílu nezaměstnaných osob patří mezi nejvíce problémové regiony okresu Liberec a celého Libereckého kraje **Novoměstsko**. Ke konci prosince 2017 bylo v tomto mikroregionu evidováno 233 uchazečů o zaměstnání a podíl nezaměstnaných osob dosahoval 6,7 %, což je jednoznačně nejvíce ze všech mikroregionů v celém Libereckém kraji (přestože se meziročně snížil o 2,2 p. b.). Právě na Novoměstsku je také evidována jedna z nejnižší nabídky pracovních příležitostí (k 31. 12. 2017 zde bylo pouhých 17 volných pracovních míst, což je dokonce o tři místa méně než v loňském roce). Spolu s Frýdlantskem vyplňuje výběžek, který je z hlediska nezaměstnanosti dlouhodobě nejproblematičtější územím okresu Liberec. Přes veškeré snahy se dodnes nepodařilo zacelit velké úbytky pracovních míst, které zde po roce 1989 způsobil útlum textilního průmyslu a zemědělství. Oblast trpí „geografickou izolací“ (ze tří stran Polsko, propojení mezinárodních ekonomických aktivit prakticky žádné, ze čtvrté strany hřeben Jizerských hor). Dopravní obslužnost je stále nedostatečná, jelikož tato oblast leží mimo hlavní dopravní tahy. Vzdělanostní úroveň obyvatelstva je o poznání nižší než ve zbývajících částech okresu (přes 54 % uchazečů o zaměstnání má maximálně základní vzdělání). Jediným velkým zaměstnavatelem v regionu je německá firma CiS SYSTEMS s.r.o. v Novém Městě pod Smrkem (výroba vodičů, kulatých, plochých či vysokofrekvenčních kabelů nebo kabelových svazků). Dalším významným zaměstnavatelem jsou Lázně Libverda, a.s. (kromě léčebných procedur, které jsou zaměřené na pacienty s onemocněním pohybového aparátu a dále srdce a krevního oběhu, je areál lázní vhodný i pro sportovně relaxační pobyty) a firma STV GROUP a.s. (výzkum, výroba, zneškodňování, zpracování, nákup a prodej střeliva).



Úřad práce České republiky, Krajská pobočka v Liberci

Dalším problémovým mikroregionem okresu je **Frýdlantsko**. Oblast se potýká s nedostatkem větších zaměstnavatelů. Vysoká nezaměstnanost je řešena především pomocí veřejně prospěšných prací. Přibližně 47% prostředků věnovaných na tento nástroj v okrese Liberec směřuje na Frýdlantsko a Novoměstsko (v součtu se jedná o částku téměř 32 milionů Kč). Díky VPP se obcím daří udržovat svůj vzhled únosným pro přicházející investory. Těch je však žalostně málo, protože nové výrobní areály umísťují firmy především do průmyslových zón na okraji Liberce. Významnými zaměstnavateli v tomto regionu jsou TRW Automotive Czech s.r.o., Aftermarket Operations Frýdlant (zabývá se výrobou brzdových kotoučů a repasí brzdových systémů a systémů řízení pro významné světové automobilky a nezávislý trh), NOVUS Česko s.r.o. (výroba kancelářských potřeb a systémů pro úsporu místa), Damino CZ s.r.o. (výroba stolního a ložního prádla) a Frýdlantské strojírny a.s. (hlavním programem firmy je dodávka kompletních linek na výrobu izolačních desek z minerální vaty a výstavba vytvrzovacích komor pro různá odvětví průmyslu). I v tomto mikroregionu došlo ke značnému meziročnímu snížení nezaměstnanosti, přesto je jeho nezaměstnanost třetí nejvyšší v kraji. Ke konci roku zde bylo evidováno 762 uchazečů o zaměstnání, což je o 255 osob méně než na konci roku 2016. Podíl nezaměstnaných osob činil k 31. 12. 2017 4,9 % (o 2 p. b. méně než v prosinci 2016). K 31. 12. 2017 bylo na Frýdlantsku evidováno 123 volných pracovních míst a oproti minulému roku se tak nabídka více než zdvojnásobila (před rokem jich bylo pouze 56).

Doksko je oblast okresu Česká Lípa orientovaná především na turistický ruch s nepříliš početným zastoupením průmyslových podniků. Dopravní obslužnost není zcela uspokojivá, zejména obyvatelé z malých obcí v oblasti Kokořinska mají problémy s dojížděním za prací do větších měst. V oblasti Dubska chybí železniční dopravní spojení a veřejnou dopravu zajišťují pouze autobusy. Z hlediska zaměstnanosti je tato oblast výrazně ovlivněna sezónností pracovních míst. Rozhodující zaměstnavatelé jsou FOL-Obal, s. r. o., INGSTAV Doksy s. r. o., Regata Máchovo jezero, a.s., město Doksy, město Dubá a Sociální služby města Doksy, příspěvková organizace. Na začátku sledovaného období k 31. 1. 2017 bylo vedeno v evidenci detašovaného pracoviště 441 uchazečů o zaměstnání, k 31. 12. 2017 bylo evidováno 341 osob. V roce 2017 se na pracovišti nově zaevidovalo celkem 549 uchazečů o zaměstnání. V průběhu sledovaného období bylo 134 osob umístěno úřadem práce a 442 osob našlo uplatnění na trhu práce jiným způsobem. Celkem 46 uchazečů o zaměstnání bylo vyřazeno z evidence sankčně a 42 osob zahájilo samostatnou výdělečnou činnost. Podíl nezaměstnaných osob se v tomto mikroregionu meziročně snížil o 1,2 p. b na 5,7 %.



Úřad práce České republiky, Krajská pobočka v Liberci

Vysoký pokles evidovaných nezaměstnaných v období letních měsíců, například ke dni 30. 6. 2017 bylo evidováno jen 376 nezaměstnaných osob, je v mikroregionu pravidelně způsoben nárůstem sezónních pracovních příležitostí, které vznikají především díky turistickému ruchu v okolí Máchova jezera a Chráněné krajinné oblasti Kokořínsko – Máchův kraj. V tomto mikroregionu se nacházejí obce s nejvyšším podílem nezaměstnaných osob v okrese Česká Lípa, např. Ždírec, Tachov, Tuhaň, Chlum, Blatce, Okna atd. Obce mají největší podíl nezaměstnaných osob právě z důvodu horší dopravní obslužnosti. Uchazeči z těchto mikroregionů byli v roce 2017 nejčastěji zváni na individuální pohovory, poradenské aktivity a byla jim nabízena intenzivnější pomoc v rámci aktivní politiky zaměstnanosti a také byli opakovaně seznamováni s možnostmi žádat o příspěvek na mobilitu nebo na přestěhování. Pracovníci detašovaného pracoviště spolupracují s Městem Doksy na komunitním plánování jako garanti oblasti podpory a informovanosti osob hledajících zaměstnání a oblasti informovanosti zaměstnavatelů na poli aktivní politiky zaměstnanosti. Zapojují se také do plánování poskytování sociálních služeb i sociálního bydlení v mikroregionu. V rámci práce s cílovou skupinou uchazečů o zaměstnání vyžadujících zvýšenou péči při zprostředkování zaměstnání oslovuje již pravidelně pracoviště Úřadu práce ČR všechny obce v regionu s tradičním vytvářením veřejně prospěšných prací i s vytvářením veřejné služby. Ohledně výkonu veřejné služby bylo jednáno mimo obcí i s Dětským domovem v Deštné, Domovem pro seniory Doksy a dalšími organizacemi.

V rámci okresu Semily měla vůbec nejvyšší podíl nezaměstnaných osob v závěru roku 2017 střední část okresu, a to mikroregion **Semilsko**, který je dlouhodobě nejproblémovějším mikroregionem okresu. Nejvýznamnějším sídlem mikroregionu je město Semily, druhé největší město okresu s necelými devíti tisíci obyvateli. Průměrný podíl nezaměstnaných dosáhl v této oblasti hodnoty 4,8%, tedy nejvyšší ze sledovaných lokalit. V Semilech a okolních obcích je bez práce celkem 395 uchazečů o zaměstnání, z toho práci déle než jeden rok nemá 110 z nich. Podstatným faktorem, který negativně ovlivňuje nezaměstnanost v této lokalitě, je omezené množství pracovních možností. O jedno místo se zde ucházejí 3 uchazeči o zaměstnání, což je nejvyšší hodnota oproti ostatním mikroregionům. V Semilech a jeho blízkém okolí je v současné době nezaměstnaným k dispozici 133 pracovních nabídek, přičemž převažují místa určená pro kvalifikovanou pracovní sílu. Pro 97 uchazečů se základním vzděláním je v nabídce pouze 20 pracovních možností. Ze zdejších průmyslových podniků vytváří občasné pracovní příležitosti slévárenská akciová společnost Beneš a Lát ze Slané u Semil, společnost Fashion Style Postforming Elemente, jejímž nosným výrobním programem je výroba kuchyňských



Úřad práce České republiky, Krajská pobočka v Liberci

pracovních desek a parapetů. Stálou poptávku po zaměstnancích má společnost Pekárny Semily. K významnějším zaměstnavatelům patří jeden z největších autobusových dopravců České republiky firma BusLine a.s., která se dlouhodobě potýká s obsazením míst řidičů autobusů. Trvalým problémem jsou i letité požadavky na obsazení míst lékařů a dalšího zdravotního personálu v semilské nemocnici. Příznivě zaměstnanost ovlivňuje především strojírenská firma Charvát AXL. Nové průmyslové subjekty, které by zaměstnaly větší počty zaměstnanců, zde v poslední době prakticky nevznikají. Tento mikroregion bez nových pracovních míst bude i nadále patřit k nejproblematictějším v okrese Semily.

Tanvaldsko je v okrese Jablonec nad Nisou mikroregion s dlouhodobě nejvyšší nezaměstnaností. Úpadek sklářského a textilního průmyslu v porevolučním období s sebou přinesl úbytek pracovních příležitostí, s jejichž nedostatkem se Tanvaldsko dosud potýká. V závěru roku 2017 evidovalo kontaktní pracoviště v Jablonci nad Nisou v regionu 216 volných pracovních míst, což je zhruba 22 % všech pracovních nabídek v okrese hlášených k tomuto datu úřadu práce. Přestože hodnota podílu nezaměstnaných osob v regionu meziročně klesla o 1,8 p. b. na 4,8 %, stále převyšuje republikovou, krajskou i okresní hodnotu. Počet uchazečů o zaměstnání se v meziročním srovnání snížil o 247 na 715 (o 25,7 %). Nejvýznamnějším zaměstnavatelem na Tanvaldsku je výrobce a prodejce perliček, mačkaných, voskových i lampových perlí a sklářských i bižuterních polotovarů firma Preciosa Ornela, a. s., v jejímž závodě v obci Desná je zaměstnáno zhruba 600 lidí. Větší množství pracovních příležitostí vytvářejí ještě podniky Kümpers Textil, s. r. o. v obci Plavy, jediný větší podnik v odvětví dříve prosperujícího textilního průmyslu, výrobce dřevěných hraček DETOA Albrechtice, s. r. o. nebo producent komponentů ze silikonového kaučuku SILROC CZ, a. s. V terciérním sektoru jsou významnými subjekty největší zdravotnické zařízení v regionu Nemocnice Tanvald a Město Tanvald.



4. Cizinci na trhu práce kraje

V meziročním srovnání zaznamenala krajská pobočka ÚP ČR v Liberci nárůst celkového počtu legálně pracujících cizinců v Libereckém kraji o 22,6 %, tj. o 2 752 osob (minulý rok vzrostl počet pracujících cizinců mírněji – o 784 osob, tj. o 6,9 % oproti roku 2015). Ke konci roku tak v Libereckém kraji legálně pracovalo 14 931 cizinců. Meziroční nárůst byl zaznamenán u všech typů povolení. Z celkového počtu platných informačních karet je 23,9 % cizinců z třetích zemí, kteří nepotřebují pracovní povolení (§ 98 ZoZ) a mají volný vstup na trh práce v ČR.

Počty cizinců dle typu povolení jsou uvedeny i s meziročním srovnáním v tabulce 14.

| Zaměstnaní cizinci | rok 2016 | rok 2017 |
|-----------------------------------|---------------|---------------|
| Cizinci s pracovním povolením | 134 | 719 |
| Informace - občané EU | 9 092 | 9 985 |
| Informace o zaměstnání podle § 98 | 2 427 | 3 138 |
| Zaměstnanecké karty | 526 | 1 089 |
| celkem | 12 179 | 14 931 |

Tabulka 13: Vývoj počtu cizinců v letech 2016 - 2017

Zaměstnanecké karty

K 31. 12. 2017 bylo v Libereckém kraji evidováno 1 089 platných zaměstnaneckých karet. Většina zaměstnaneckých karet (597) byla vydána v okrese Česká Lípa, kde byly karty vydány převážně pro občany Mongolska (534) a Ukrajiny. Nejčastější profese, ve které zaměstnanci se zaměstnaneckou kartou pracovali, byla šička. Cizinci, kteří chtějí pracovat v ČR a i ti cizinci, kteří nadále pobývají na území ČR za účelem zaměstnání, žádají na Ministerstvu vnitra o pracovní povolení formou zaměstnanecké karty. Nejčastějším maximálním dosaženým vzděláním pracujících na základě zaměstnaneckých karet bylo středoškolské vzdělání s vyučením. Dále se pak jednalo o pracovníky se základním vzděláním a obdobné procento cizinců pak mělo také vysokoškolské vzdělání. Nejčastější platnost zaměstnaneckých karet pak byla nad 12 měsíců.



Zaměstnávání cizinců s pracovním povolením

Ke konci roku 2017 bylo v Libereckém kraji evidováno 719 cizinců s vydaným pracovním povolením. Oproti roku 2016 tak došlo k výraznému zvýšení počtu vydaných povolení. Ke konci roku jich tak bylo o 585 více než v předchozím roce. Největší zájem o práci na základě vydaného povolení mají občané z Ukrajiny (přes 80 % všech vydaných pracovních povolení). Nejčastěji jsou vydávána v okrese Liberec, který se na celkovém počtu pracovních povolení podílel 74 % (532 povolení). Mezi nejčastěji vykonávané profese patří pomocné práce ve stavebnictví, strojírenské výrobě, při zpracování kovů a při výrobě pryžových a plastových výrobků. Další skupinou jsou také cizinci v profesi pedagogický pracovník, kteří působí na Technické univerzitě v Liberci. Poslední skupinou jsou pak občané Japonska, kteří jsou zaměstnání převážně podle §95 ZoZ v profesích řídicích pracovníků vyslaných z Japonska.

Zaměstnávání cizinců, u kterých se povolení k zaměstnání nevyžaduje

K 31. 12. 2017 bylo v Libereckém kraji evidováno 3 138 cizinců, kteří dle § 98 zákona č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti nepotřebují povolení k zaměstnání. Meziročně tak v této skupině došlo k nárůstu o 711 osob. Nejčastější dobou zaměstnání je více než 12 měsíců. Nejčastějším vzděláním je pak středoškolské s vyučením, následuje základní a vysokoškolské. Většinou tito cizinci pracují ve zpracovatelském průmyslu (montážní dělníci, obsluha strojů) a stavebnictví (zedníci apod.). V rámci kraje jsou nejčastěji zastoupeni především občané Ukrajiny (téměř 68 %), občané Mongolska (přes 7 %), zbytek pak tvoří občané Ruska, Moldávie a Vietnamu.

Zaměstnávání občanů EU, EHP a Švýcarska

K 31. 12. 2017 bylo v Libereckém kraji evidováno 9 985 zaměstnaných občanů států EU, z EHP a Švýcarska. V porovnání se stejným obdobím loňského roku počet občanů EU vzrostl o 893 osob. Nejpočetnější skupinu pracovníků EU tvoří občané Slovenska, Polska a Rumunska, kteří pracují jako kmenoví zaměstnanci, ale i jako nejrůznější agenturní zaměstnanci (převládá však strojírenství). Dalšími obory jsou pak stavebnictví, obchod a zdravotnictví. Mezi firmy, které v Libereckém kraji zaměstnávají nejvíce cizinců, patří v okrese Liberec firma Denso Manufacturing Czech s.r.o. a v České Lípě firma Adient Czech Republic k. s. V okrese Jablonec pak agentury práce jako Grant Royal, s.r.o., Sivrelo s.r.o. apod.



5. Prognóza vývoje trhu práce na rok 2018

Rok 2017 přenesl do roku nadcházejícího spoustu neobsazených míst. Nezaměstnanost se v současné době nachází pod svou přirozenou mírou. Důsledkem toho dochází k přehřívání na trhu práce, což následně vede k pokračujícímu tlaku na růst mezd (což ostatně naznačují i vyjádření a činy jednotlivých odborových svazů). V databázích úřadů práce se v současné době nenachází dostatek kvalifikovaných lidí, kteří by navíc byli ochotní do zaměstnání nastoupit. Přestože firmy mají nasmlouvan dostatečný počet zakázek, bude pro ně zásadním problémem sehnat dostatek pracovních sil. Část potřebných kapacit se tak budou snažit zaplnit dovozem pracovních sil ze zahraničí, což se ostatně projevilo již v roce 2017, kdy došlo k poměrně značnému zvýšení zahraniční zaměstnanosti. Tento trend bude pokračovat i v roce 2018.

V případě optimistické varianty vývoje trhu práce počítáme s tím, že v Libereckém kraji nebude docházet k téměř žádným hromadným propouštěním (stejně jako v roce 2017, kdy byl počet propuštěných zaměstnanců minimální). Firmy budou mít dle očekávání dostatek zakázek a bude se jim dařit obsazovat volné pracovní pozice (ať už z domácích zdrojů nebo dovozem zahraniční pracovní síly). Počet uchazečů by tak měl nadále klesat, ale už ne tak výrazným tempem jako tomu bylo v roce 2017. Ke konci roku 2018 by se tak počet uchazečů mohl pohybovat kolem 10 000 osob a podíl nezaměstnaných osob by mohl činit 3,2 %. Zpočátku roku počet uchazečů poroste, k poklesu pak dojde díky jarnímu oživení, budou následovat prázdninové nárůsty absolventů, evidovaných pedagogických pracovníků, podzimní snižování veškeré prázdninové nezaměstnanosti a nakonec sezónní nárůst na konci roku.

V případě pesimistické varianty vývoje trhu práce nepočítáme s žádným výrazným zlepšením na trhu práce. Přestože firmy budou plánovat navýšení výroby, nedostatek práceschopných uchazečů o zaměstnání a problematický dovoz pracovní síly ze zahraničí pro ně bude brzdou jejich rozvoje. V případě této pesimistické varianty by tak mohlo být v evidenci na konci roku přibližně 11 500 uchazečů o zaměstnání a podíl nezaměstnaných osob by se pohyboval kolem hodnoty 3,8 %.



6. Realizace aktivní politiky zaměstnanosti v roce 2017

Realizace aktivní politiky zaměstnanosti v roce 2017 probíhala v souladu zejména s těmito interními předpisy:

- Instrukce MPSV č. 1/2014 „Realizace aktivní politiky zaměstnanosti v roce 2014“,
- Směrnice generální ředitelky č. 1/2015 „Postup Úřadu práce ČR při realizaci nástrojů a opatření aktivní politiky zaměstnanosti“ vč. Dodatku č. 1, Dodatku č. 2, Dodatku č. 3, Dodatku č. 4 a Dodatku č. 5,
- Normativní instrukce č. 9/2013 „Zabezpečování odborné praxe osob do 30 let věku v organizačních složkách státu a příspěvkových organizacích“,
- Směrnice generální ředitelky č. 5/2017 „Zajišťování odborné praxe absolventů ve věku do 29+ na Úřadu práce České republiky“,
- Směrnice generálního ředitele č. 8/2015 „Realizace pracovní rehabilitace a spolupráce věcně příslušných útvarů Úřadu práce České republiky při začleňování osob se zdravotním postižením na trh práce“ vč. Dodatku č. 1,
- Směrnice generálního ředitele č. 11/2015 „Podpora zaměstnávání osob se zdravotním postižením“,
- Instrukce náměstka pro řízení sekce zaměstnanosti a nepojistných sociálních dávek č. 6/2016 ve znění dodatku č. 1, 2, 3 „Realizace příspěvku na podporu regionální mobility“,
- Směrnice generální ředitelky č. 10/2016 „Postup Úřadu práce České republiky při realizaci pilotního nástroje a poskytování příspěvku na podporu regionální mobility“,
- Sdělení ředitele Odboru zaměstnanosti č. 9/2017 „Sjednocení postupů pracovišť Úřadu práce ČR při posuzování doby poskytnutí příspěvku na společensky účelné pracovní místo vyhrazené a pracovní místo v rámci veřejně prospěšných prací“.

Při realizaci aktivní politiky zaměstnanosti byly v roce 2017 využívány tyto nástroje: rekvalifikace, veřejně prospěšné práce (dále jen VPP), společensky účelná pracovní místa (dále jen SÚPM), překlenovací příspěvek a příspěvky na regionální mobilitu. O další nástroje



Úřad práce České republiky, Krajská pobočka v Liberci

(tj. příspěvek na zapracování a příspěvek při přechodu na nový podnikatelský program) neprojevili žadatelé zájem.

U SÚPM byly v roce 2017 využity všechny tři typy příspěvků, a to příspěvek na SÚPM vyhrazená pro uchazeče o zaměstnání, příspěvek na SÚPM zřízená zaměstnavatelem a příspěvek na SÚPM zřízená uchazečem o zaměstnání za účelem výkonu samostatné výdělečné činnosti.

Z nástrojů určených na podporu zaměstnávání osob se zdravotním postižením byl využit především příspěvek na zřízení chráněného pracovního místa (dále jen CHPM) zaměstnavatelem, a příspěvek na zřízení CHPM uchazečem o zaměstnání. Pouze minimálně byl využit příspěvek na provoz CHPM.

Výše uvedenými nástroji byli v roce 2017 přednostně podporováni uchazeči o zaměstnání, kterým nebylo možné pro jejich individuální charakteristiky sjednat zaměstnání jiným způsobem. Jednalo se zejména o:

- uchazeče o zaměstnání vedené v evidenci uchazečů o zaměstnání Úřadu práce ČR nepřetržitě déle než 12 měsíců nebo,
- uchazeče o zaměstnání vedené v evidenci Úřadu práce ČR nepřetržitě déle než 3 měsíce, kterým je vzhledem k jejich zdravotnímu stavu, věku (absolventi bez praxe, mladí do 30 let a osoby nad 50 let) či péči o dítě věnována při zprostředkování zaměstnání zvýšená péče nebo,
- uchazeče o zaměstnání vedené v evidenci Úřadu práce ČR nepřetržitě déle než 3 měsíce, u nichž existuje důvodný předpoklad dlouhodobého setrvání v evidenci Úřadu práce ČR nebo,
- uchazeče o zaměstnání vedené v evidenci Úřadu práce ČR nepřetržitě déle než 3 měsíce, jimž je potřeba věnovat zvýšenou péči z jiného vážného důvodu bránícího jejich vstupu na volný trh práce; za jiný vážný důvod je rovněž považováno ohrožení sociálním vyloučením z důvodu setrvávání v dlouhodobé nezaměstnanosti nebo,
- uchazeče o zaměstnání, jejichž evidence bezprostředně navazuje na ukončení výkonu trestu odnětí svobody.

Nástroje VPP a SÚPM vyhrazená byly v roce 2017 financovány ze dvou zdrojů, a to ze státního rozpočtu a z Evropského sociálního fondu – Operační program Zaměstnanost.



Úřad práce České republiky, Krajská pobočka v Liberci

Ostatní nástroje (SÚPM zřízená zaměstnavatelem nebo uchazečem o zaměstnání, překlenovací příspěvek, příspěvky na regionální mobilitu a zřízení a provoz CHPM) bylo možné financovat pouze ze státního rozpočtu.

Při realizaci aktivní politiky zaměstnanosti v roce 2017 navázal úřad práce na trend nastavený již v roce 2016, a to podporu uchazečů o zaměstnání nejvíce znevýhodněných na trhu práce, tj. s evidencí delší než 12 měsíců a s kumulací handicapů bránících vstupu na volný trh práce.

6.1. Realizace jednotlivých nástrojů APZ v roce 2017

- **Veřejně prospěšné práce**

Veřejně prospěšnými pracemi se dle zákona o zaměstnanosti rozumí časově omezené pracovní příležitosti spočívající zejména v údržbě veřejných prostranství, úklidu a údržbě veřejných budov a komunikací nebo jiných obdobných činnostech ve prospěch obcí nebo ve prospěch státních nebo jiných obecně prospěšných institucí, např. mateřských a základních škol, neziskových organizací, nadací apod. Mezi další činnosti patří pomoc v oblasti kulturního rozvoje, sociální péče, práce asistentů prevence kriminality ve spolupráci s městskou policií nebo drobné administrativní činnosti apod.

Místa VPP mohou být dle zákona o zaměstnanosti vytvářena nejdéle na 24 po sobě jdoucích kalendářních měsíců. Fakticky se však dohody s ohledem na financování nástrojů aktivní politiky zaměstnanosti (dále jen APZ) uzavírají maximálně na 12 měsíců s možností jejich prodloužení až na 24 měsíců v případě, že budou podpořeny osoby nejvíce ohrožené na trhu práce.

Nástroj VPP byl v roce 2017 financován ze dvou zdrojů: z národní APZ, tj. ze státního rozpočtu a z prostředků Evropského sociálního fondu (dále jen ESF) – Operační program Zaměstnanost (OP Z).

V případě prostředků ESF se konkrétně jednalo o tyto národní individuální projekty:

1. Nové pracovní příležitosti č. CZ.03.1.48/0.0/0.0/15_001/0000001
2. Nové pracovní příležitosti - VPP č. CZ.03.1.48/0.0/0.0/15_121/0000059



Úřad práce České republiky, Krajská pobočka v Liberci

Vzhledem k ukončení realizace projektu Nové pracovní příležitosti k 31. 3. 2017 s tím, že dohody financované z tohoto projektu mohly být uzavírány max. do 31. 1. 2017, bylo čerpání z projektu minimální; docházelo pouze k proplacení závazků z již uzavřených dohod.

Nové dohody tak byly uzavírány především z prostředků národní APZ a projektu Nové pracovní příležitosti - VPP, jehož realizace byla prodloužena do 31. 12. 2018 (původně do 30. 6. 2018) a spolu s prodloužením realizace byla jednotlivým krajským pobočkám navýšena alokace finančních prostředků.

| | Čerpání v Kč | | Počet míst | | Počet uchazečů | |
|---------------|--------------------|--------------------|--------------|--------------|----------------|--------------|
| | 2016 | 2017 | 2016 | 2017 | 2016 | 2017 |
| národní APZ | 35 436 824 | 106 979 039 | 568 | 873 | 587 | 970 |
| ESF | 149 335 880 | 65 595 372 | 684 | 205 | 849 | 252 |
| Celkem | 184 772 704 | 169 574 411 | 1 252 | 1 078 | 1 436 | 1 222 |

Oproti roku 2016 se čerpání v roce 2017 mírně snížilo. Toto snížení čerpání mohlo být způsobeno větším počtem dočasně neobsazených vytvořených míst VPP, a to v důsledku nedostatku vhodných uchazečů o zaměstnání (myšleno uchazečů vhodných na místa VPP).

Stejně jako v roce předchozím, došlo v roce 2017 k prodloužení části dohod uzavřených v roce 2016, jejichž platnost končila v průběhu roku 2017, pokud na vytvořených místech byli umístěni uchazeči, jejichž setrvání na místech VPP bylo možné prodloužit až na 24 měsíců. Jednalo se především o podporu uchazečů ve věku nad 50 let, s předchozí dlouhodobou nezaměstnaností nebo s výraznou kumulací znevýhodnění. Prodloužená pracovní místa nejsou vykazovaná jako nově vytvořená, avšak prostředky na ně vynaložené se samozřejmě projeví v celkovém čerpání. U prodloužených dohod zůstala výše příspěvku na úrovni roku 2016, což také mohlo přispět k nižšímu čerpání než v roce 2016.

Výši příspěvků v roce 2017 zachycuje níže uvedená tabulka:

| | Měsíční příspěvek |
|---|-------------------|
| běžné VPP | 15 000 Kč |
| koordinátor VPP, asistent prevence kriminality | 16 000 Kč |



Úřad práce České republiky, Krajská pobočka v Liberci

Navýšení měsíční sazby příspěvků reflektovalo na opětovné navýšení minimální mzdy. V případech, kdy zaměstnavatel poskytoval zaměstnanci na VPP pouze minimální mzdu, nedosáhly jeho mzdové náklady ani částky 15 000 Kč, což je další důvod, proč se mohlo meziročně snížit čerpání na VPP.

Stejně jako v předchozích letech pokračovala snaha motivovat zaměstnavatele k tvorbě kratších úvazků (např. pro matky pečující o dítě do 15 let nebo osoby se zdravotním postižením), a to zvýhodněnou výší příspěvků; např.: při úvazku 20 hod/týden byl poskytován příspěvek 11 250 Kč, při úvazku 30 hod/týden činil příspěvek 14 063 Kč.

Hlavními žadateli o příspěvky na vytvoření pracovních příležitostí v rámci VPP jsou nadále obce. Stejně jako v roce 2016 byl i v roce 2017 značný zájem o místa VPP ze strany mateřských a základní škol, a to především o pracovní pozici „asistent žáka“ nebo „osobní asistent“. V této profesi se také nejčastěji vytvářela pracovní místa na kratší úvazky.

I nadále přetrvával zájem ze strany církevních organizací, spolků (zejména mateřských center a organizací zabývajících se ochranou životního prostředí) a obecně prospěšných společností. Dohody o vytvoření míst VPP byly uzavřeny také např. se státním podnikem Lesy České republiky.

Nástrojem VPP je podporován vznik pracovních míst především dělnického charakteru, zpravidla se jedná o pomocné práce při úklidu a údržbě obcí/měst a církevních zařízení a pomocné práce při ochraně přírody (pěstování stromků v lesních školkách a jejich výsadba zpět do lesů, úklid lesů apod.), ale i míst v oblasti sociální, např. osobní asistenti, pomocný personál mateřských center apod.

Stejně jako v roce 2016 byl tímto nástrojem podporován vznik pracovních míst na pozici „asistent prevence kriminality“. V Libereckém kraji bylo v roce 2017 vytvořeno celkem 40 těchto míst (tj. o 18 více než v roce předchozím) a hlavní pracovní náplní umístěných uchazečů byl dohled nad dodržováním pořádku na kontaktních pracovištích ÚP ČR a v problematických lokalitách větších měst.

Veřejně prospěšné práce mají v Libereckém kraji hlubokou tradici, především pak v libereckém a českolipském okrese, kde pomáhají snižovat podíl nezaměstnaných osob zvláště v menších obcích, ve kterých jsou místa VPP často téměř jedinou pracovní



Úřad práce České republiky, Krajská pobočka v Liberci

příležitostí v místě bydliště uchazečů o zaměstnání. Poptávka po tvorbě míst ze strany zaměstnavatelů každoročně stoupá, nejen ze strany obcí/měst ale také v neziskovém sektoru. Neziskový sektor se o místa VPP zajímá především z důvodu jejich výhodnosti spočívající v tvorbě míst na dobu určitou a možnosti pracovní místa vytvářet opakovaně, případně požádat o opakované umístění téhož uchazeče o zaměstnání.

- **Společensky účelná pracovní místa vyhrazená u zaměstnavatele**

Tímto nástrojem se rozumí pracovní místa, která zaměstnavatel vyhrazuje na základě dohody s ÚP ČR a obsazuje je uchazeči o zaměstnání, kterým nelze zajistit pracovní uplatnění jiným způsobem. U těchto pracovních míst může ÚP ČR poskytnout finanční příspěvek na částečnou úhradu mzdových nákladů.

Nástroj SÚPM vyhrazená pro uchazeče o zaměstnání byl v roce 2017 financován ze dvou zdrojů: z národní APZ (tj. ze státního rozpočtu) a z prostředků ESF – Operační program Zaměstnanost (OP Z).

V případě prostředků ESF se konkrétně jednalo o tyto národní individuální projekty:

1. Nové pracovní příležitosti č. CZ.03.1.48/0.0/0.0/15_001/0000001
2. Nové pracovní příležitosti - SÚPM č. CZ.03.1.48/0.0/0.0/15_121/0000058

Stejně jako u míst VPP, byly z projektu Nové pracovní příležitosti čerpány prostředky jen za účelem dofinancování závazků z dohod uzavřených v předchozím roce. Nové dohody byly uzavírání především z prostředků národní APZ a projektu Nové pracovní příležitosti – SÚPM, jehož realizace byla (stejně jako u projektu Nové pracovní příležitosti – VPP) prodloužena do 31. 12. 2018 a došlo u něj k navýšení alokace rozpočtu.

| | Čerpání v Kč | | Počet míst | |
|---------------|--------------------|-------------------|--------------|------------|
| | 2016 | 2017 | 2016 | 2017 |
| národní APZ | 19 589 244 | 27 301 082 | 353 | 314 |
| ESF | 176 348 880 | 27 015 536 | 884 | 308 |
| Celkem | 195 938 124 | 54 316 618 | 1 237 | 622 |



Úřad práce České republiky, Krajská pobočka v Liberci

Na tvorbě míst SÚPM vyhrazených se v roce 2017 výrazně projevil neustále se snižující podíl nezaměstnaných osob, kdy velká část uchazečů o zaměstnání našla uplatnění na volném trhu práce, tj. bez finanční podpory úřadu práce. Zaměstnavatelé, ve snaze získat zaměstnance co nejdříve, neměli zájem podstoupit proceduru spojenou s podáním žádosti a především čekání na její schválení, a zároveň pro ně nebyla motivující výše příspěvku v případě, kdy měli zájem přijmout do zaměstnání uchazeče v produktivním věku bez jakéhokoli znevýhodnění. Zatímco čerpání v roce 2016 bylo do značné míry ovlivněno vysokými příspěvky z dohod uzavřených v roce 2015, jejichž úhrady přešly do roku 2016, rok 2017 byl ve znamení skutečně efektivního vynakládání finančních prostředků. Počet vytvořených míst v roce 2017 sice klesl oproti roku 2016 o polovinu, avšak výdaje na nástroj SÚPM vyhrazená se snížily o více než dvě třetiny.

V roce 2017 byly dohody na SÚPM vyhrazená uzavírány především na 6 měsíců, pouze ve výjimečných případech (zejména u uchazečů s kumulací znevýhodnění) až na 12 měsíců.

Maximální výši příspěvků v závislosti na charakteristice podpořeného uchazeče znázorňuje níže uvedená tabulka:

| | Evidence 3 – 24 měsíců | Evidence > 24 měsíců |
|---|-------------------------------|--------------------------------|
| uchazeč jinde neuvedený | 13 000 Kč | 15 000 Kč |
| věk nad 50 let | 15 000 Kč | 18 000 Kč |
| věk nad 55 let | 18 000 Kč | 24 000 Kč |
| věk do 30 let | 15 000 Kč | 18 000 Kč |
| absolvent do 25 let věku a VŠ do 30 let věku | 18 000 Kč | 20 000 Kč |
| osoba se zdravotním postižením | 15 000 Kč | 18 000 Kč |

Tak jako u míst VPP i v případě SÚPM vyhrazených byly finančně zvýhodněny pracovní poměry s kratšími úvazky.

V zájmu stabilizace podpořených uchazečů o zaměstnání na pracovních místech, byly vyššími příspěvky podporovány pracovní poměry na dobu neurčitou. V případě uzavírání pracovních poměrů na dobu určitou byly příspěvky kráceny o 2 000 Kč, s výjimkou podpory uchazečů o zaměstnání evidovaných déle než 24 měsíců a osob starších 50 let.



Úřad práce České republiky, Krajská pobočka v Liberci

Stejně jako v předchozích letech byly v roce 2017 hlavními žadateli o příspěvek na SÚPM vyhrazená právnické a fyzické osoby, dále pak neziskové, církevní nebo příspěvkové organizace. V závislosti na zpřísnění podmínek pro opakované podpoření uchazečů v rámci VPP došlo k nárůstu žádostí o SÚPM vyhrazená ze strany obcí. V rámci tzv. prostupného zaměstnání se tak stal tento příspěvek dalším nástrojem k trvalému začlenění uchazečů, kteří byli v minulosti podpořeni příspěvkem na VPP.

Prostřednictvím SÚPM vyhrazených byla vytvořena pracovní místa zejména administrativního charakteru (administrativní pracovníci, účetní, asistenti), obslužného personálu v restauracích (servírky, kuchaři), v řemeslných oborech (truhlář, automechanik, pekař) a dále také prodavaček, řidičů, skladníků aj.

V roce 2017 byla nadále vytvářena místa pro absolventy SŠ a VŠ prostřednictvím opatření „odborné praxe osob do 30 let věku v organizačních složkách státu a příspěvkových organizacích“. Kromě míst vytvořených přímo na jednotlivých kontaktních pracovištích ÚP ČR, byla podpořena místa u okresní správy sociálního zabezpečení, probační a mediační služby a okresního soudu.

• **Společensky účelná pracovní místa zřízená zaměstnavatelem**

O tento příspěvek projevují zaměstnavatelé dlouhodobě pouze minimální zájem. V roce 2017 byly v Libereckém kraji podány pouze 2 žádosti o příspěvek na zřízení SÚPM. Na základě těchto žádostí byly uzavřeny 2 dohody, na každé umístěn 1 uchazeč o zaměstnání, a poskytnuty příspěvky v souhrnné výši 120 000 Kč. V jednom případě se jednalo o místo administrativně technického pracovníka, v druhém případě bylo vytvořeno pracovní místo prodavačky.

Stejně jako v předchozích letech byly v roce 2017 stanoveny dvě hranice poskytování příspěvku, a to:

- max. 40.000 Kč/místo se závazkem udržitelnosti místa alespoň 12 měsíců,
- max. 80.000 Kč/místo se závazkem udržitelnosti místa alespoň 24 měsíců.

Dlouhodobě je využívanějším nástrojem příspěvek na částečnou úhradu mzdových nákladů na SÚPM vyhrazené. Využití tohoto příspěvku je z pohledu zaměstnavatelů operativnější a pro jejich potřeby nebo možnosti účelnější.



Úřad práce České republiky, Krajská pobočka v Liberci

- **Společensky účelná pracovní místa zřízena uchazečem o zaměstnání pro účel výkonu SVC**

V roce 2017 bylo uzavřeno celkem 91 dohod o zřízení společensky účelného pracovního místa za účelem výkonu samostatné výdělečné činnosti (dále jen SÚPM-SVČ), což je o 22 dohod méně než v roce 2016, a další pokles oproti letům předchozím. U tohoto nástroje se tak plně projevuje současná příznivá ekonomická situace na trhu práce, kdy nezaměstnaní mohou snáze najít zaměstnání splňující jejich představy a přizpůsobující se jejich potřebám, než kdyby začali podnikat.

Výše příspěvků pro rok 2017 zůstaly stejné jako v letech předchozích, tj.:

- max. 40.000 Kč/místo se závazkem udržitelnosti místa alespoň 12 měsíců,
- max. 80.000 Kč/místo se závazkem udržitelnosti místa alespoň 24 měsíců.

Příspěvek na SÚPM-SVČ byl financován pouze ze státního rozpočtu a v roce 2017 bylo na tento nástroj vyplaceno 5 054 850 Kč (částka srovnatelná s rokem 2016), průměrná výše příspěvku tedy činila 55 548 Kč, což je o 7 000 Kč více než v roce předchozím.

Příspěvek na SÚPM-SVČ byl poskytnut na nejrůznější předměty podnikání – především služby osobního charakteru (kosmetika, kadeřnice, masér, pedikúra), dále pak administrativa (účetní), prodej, hostinská činnost, grafické práce a fotografické služby, realitní činnost, různé typy poradenství aj. Bohužel i nadále zaznamenáváme odliv řemeslných činností.

S příspěvkem na SÚPM-SVČ je spjatý překlenovací příspěvek. V roce 2017 bylo uzavřeno celkem 6 dohod o poskytnutí tohoto příspěvku a vyplaceno bylo 150 000 Kč (tj. průměrně 25 000 Kč na 1 dohodu). Příspěvky byly poskytovány pouze na nájemné a služby s ním spojené.

Maximální výše tohoto příspěvku byla pro rok 2017 stanovena na 5 000 Kč/měsíc.

- **Chráněná pracovní místa**

Uchazeči se zdravotním postižením byli v roce 2017 podporováni z prostředků národní APZ prostřednictvím příspěvků na zřízení chráněného pracovního místa a příspěvku na částečnou úhradu provozních nákladů chráněného pracovního místa. Naopak z prostředků APZ nebyl financován příspěvek dle § 78 ZoZ.



Úřad práce České republiky, Krajská pobočka v Liberci

Na chráněná pracovní místa bylo v roce 2017 vynaloženo celkem 2 641 420 Kč, tj. cca o 741 000 Kč méně než v roce 2016. Nejvyšší podíl představovaly příspěvky na zřízení chráněných pracovních míst, konkrétně se jednalo o částku 2 598 630 Kč.

V roce 2017 bylo v Libereckém kraji za podpory ÚP zřízeno celkem 28 chráněných pracovních míst pro osoby se zdravotním postižením, což je srovnatelný počet s rokem 2016. V okrese Jablonec nad Nisou bylo podpořeno 9 chráněných míst u dvou zaměstnavatelů v profesích montážní dělník-balič a obsluha strojního zařízení. V semilském okrese byl podpořen vznik 8 míst pro osoby se zdravotním postižením. V okrese Liberec vzniklo za podpory úřadu práce 5 chráněných pracovních míst u tří zaměstnavatelů.

Příspěvky na provoz chráněného pracovního místa byly poskytnuty pouze v okrese Jablonec nad Nisou a Liberec, v celkové výši 42 790 Kč.

- **Regionální mobilita**

Nástroj „Regionální mobilita“ je tvořen dvěma samostatnými příspěvky, a to příspěvkem na dojížděku a příspěvkem na přestěhování. Realizace těchto nástrojů byla v Libereckém kraji spuštěna v listopadu roku 2016.

Počty podaných žádostí o oba příspěvky, uzavřených dohod a objem vynaložených prostředků zachycuje následující tabulka:

| | Podané žádosti | Uzavřené dohody | Prostředky |
|------------------|-----------------------|------------------------|-------------------|
| Dojížděka | 204 | 142 | 806 168 Kč |
| Stěhování | 10 | 4 | 200 000 Kč |

Nejčastější výše příspěvku byla 1 500 Kč/měsíc, což odpovídá dojezdové vzdálenosti 10 – 25 km. Příspěvek byl poskytován zpravidla na dobu 6 měsíců.

Z údajů za rok 2016, kdy bylo během prvních dvou měsíců realizace podáno 26 žádostí o příspěvek na dojížděku, jsme usuzovali, že o tento nástroj bude mezi uchazeči o zaměstnání značný zájem a předpokládali jsme, že půjde o velmi úspěšný nástroj APZ. Bohužel praxe ukázala, že dosáhnout na příspěvek není pro žadatele tak jednoduché, jak se zpočátku zdálo. Níže uvádíme 3 nejčastější důvody pro zamítání žádostí o příspěvek na dojížděku.



Úřad práce České republiky, Krajská pobočka v Liberci

1. Žadatel podal žádost v době, kdy již nebyl veden v evidenci úřadu práce,
2. Žadatelovo bydliště nebylo známo jako jediná adresa, kde se zdržoval před podáním žádosti,
3. Žadatel byl na úřadu práce veden pouze krátkodobě a/nebo mu nebyla věnována zvýšená péče.

Jako velký problém se ukázalo doložení bankovního účtu, který někteří žadatelé vůbec neměli zřízený a např. z důvodů exekucí neměli ani zájem si ho zřídit. V takových případech často žádost ani nepodali nebo ji posléze sami stáhli, aniž by byla projednána v komisi APZ.

Také získání příspěvku na přestěhování se ukázalo složitějším, než úřad práce předpokládal. Žadatelé o tento příspěvek velmi často nedodrželi posloupnost kroků před podáním žádosti – tj. žadatelé se nejdříve přestěhovali (změnili adresu bydliště), až následně pak nastoupili do zaměstnání. Dalším důvodem pro zamítnutí žádostí bylo (stejně jako v případě příspěvku na dojížděku) více adres žadatele.

Přestože se jedná o příspěvky (především v případě příspěvku na dojížděku), které lze získat pouze s minimální administrativní zátěží, lze předpokládat i v roce 2018 vysoké procento jejich zamítnutí, a to buď z důvodu nedodržení posloupnosti jednotlivých kroků, nebo pro problémy, které působí více adres, které žadatelé hlásí na úřadu práce.



6.2. Rekvalifikace (RK zabezpečované ÚP ČR, zvolené, zaměstnanecké), poradenství a pracovní rehabilitace

Rekvalifikační kurzy zabezpečované, zvolené rekvalifikace a poradenské činnosti byly realizovány ze zdrojů aktivní politiky zaměstnanosti a z finančních prostředků ESF prostřednictvím Operačního programu Zaměstnanost v rámci projektu s názvem Vzdělávání a dovednosti pro trh práce II reg. č. CZ.03.1.48/0.0/0.0/15_121/0000597.

Rekvalifikační kurzy a poradenské činnosti byly realizovány i v rámci regionálních individuálních projektů zaměřených na cílové skupiny:

- osob ve věku do 29 let včetně,
- osoby s péčí o děti do 15 let,
- dlouhodobě nezaměstnané uchazeče o zaměstnání.

• Rekvalifikace zabezpečované

V rámci zabezpečovaných rekvalifikačních kurzů, které byly vysoutěženy v rámci výběrových řízení, bylo realizováno celkem 14 rekvalifikačních kurzů v rámci Libereckého kraje.

| Prostředky APZ | Česká Lípa | Jablonec nad Nisou | Liberec | Semily | Liberecký kraj |
|-------------------------|------------|--------------------|-----------|--------|----------------|
| Počet zahájených kurzů | 0 | 1 | 1 | 0 | 2 |
| Do RK vstoupilo UoZ/ZoZ | 0 | 7 | 1 | 0 | 8 |
| Úspěšně ukončilo RK | 0 | 6 | 1 | 0 | 7 |
| Čerpáno celkem v Kč | 0 Kč | 116 200 Kč | 48 600 Kč | 0 Kč | 164 800 Kč |



| Prostředky ESF v rámci OP LZZ | Česká Lípa | Jablonec nad Nisou | Liberec | Semily | Liberecký kraj |
|-------------------------------|------------|--------------------|------------|------------|---------------------|
| Počet zahájených kurzů | 4 | 2 | 5 | 1 | 12 |
| Do RK vstoupilo UoZ/ZoZ | 22 | 17 | 26 | 9 | 74 |
| Úspěšně ukončilo RK | 20 | 14 | 26 | 9 | 69 |
| Čerpáno celkem v Kč | 432 329 Kč | 294 142 Kč | 571 990 Kč | 224 010 Kč | 1 522 471 Kč |

Rekvalifikační kurzy byly zaměřeny zejména na oblast obsluhy osobního počítače se zaměřením na SAP, profesní kvalifikace na Obsluhu CNC obráběcích strojů (PK kód: 23-026-H) a Prodavače (PK kód:66-003-H).

Velká část rekvalifikačních kurzů, které ÚP ČR – KrP v Liberci zabezpečuje a poskytuje svým uchazečům a zájemcům o zaměstnání, je již realizována jako profesní kvalifikace, a tudíž i ukončení kurzu probíhá formou zkoušky před autorizovanou osobou nebo jejím zástupcem.

Úspěšnost ukončení rekvalifikačního kurzu je 93%, což je dáno dobrým výběrem vhodných účastníků formou poradenského pohovoru před zařazením do rekvalifikačního kurzu.

Úspěšnost nalezení vhodného zaměstnání po úspěšném absolvování rekvalifikačního kurzu se pohybuje kolem 90%. Závisí hlavně na aktivitě daného uchazeče o zaměstnání, kdy oslovuje zaměstnavatele, nebo se sám stává osobou samostatně výdělečně činnou. Vzhledem k dobré situaci na trhu práce v roce 2017 je procento nástupu do zaměstnání opravdu vysoké.

Do rekvalifikačních kurzů byli zařazováni i uchazeči o zaměstnání ze sledovaných cílových skupin, kterým je poskytována zvýšená péče při zprostředkování zaměstnání, jako jsou osoby se zdravotním postižením, osoby pečující o děti do 15 let, dlouhodobě nezaměstnaní, osoby nad 50 let apod.



- **Zvolené rekvalifikace**

Velký zájem je mezi uchazeči a zájemci o zaměstnání o tzv. Zvolenou rekvalifikaci. Za rok 2017 bylo podáno celkem 676 tzv. Zájmů o zvolenou rekvalifikaci a realizováno celkem 520 zvolených rekvalifikací v rámci tohoto nástroje Aktivní politiky zaměstnanosti.

| Prostředky APZ | Česká Lípa | Jablonec nad Nisou | Liberec | Semily | Liberecký kraj |
|-------------------------------|------------|--------------------|--------------|------------|---------------------|
| Počet zahájených Zvolených RK | 84 | 0 | 133 | 33 | 250 |
| Úspěšně ukončilo Zvolenou RK | 70 | 0 | 85 | 33 | 188 |
| Čerpáno celkem v Kč | 657 764 Kč | 0 Kč | 1 223 291 Kč | 496 538 Kč | 2 377 593 Kč |

Údaje – Úspěšně ukončilo Zvolenou RK a Čerpáno celkem za APZ jsou zkrácené díky přelomu roku. Uvedený počet zahájených ZR uvádí všechny kurzy, které byly zahájeny v roce 2017, ale některé z nich budou končit v roce 2018. Kurzy, které končily v druhé polovině prosince 2017, budou proplaceny na začátku roku 2018. Tudiž nejsou započítány do částky „čerpáno celkem“.

| Prostředky ESF v rámci OP LZZ | Česká Lípa | Jablonec nad Nisou | Liberec | Semily | Liberecký kraj |
|-------------------------------|------------|--------------------|--------------|------------|---------------------|
| Počet zahájených Zvolených RK | 70 | 53 | 113 | 34 | 270 |
| Úspěšně ukončilo Zvolenou RK | 59 | 43 | 97 | 26 | 225 |
| Čerpáno celkem v Kč | 922 581 Kč | 681 605 Kč | 1 787 336 Kč | 464 365 Kč | 3 855 887 Kč |

Stále přetrvává velký zájem o rekvalifikace rozšiřující kvalifikaci jako např. získání řidičského průkazu na sk. „C“ a „CE“ včetně průkazu profesní způsobilosti, svářečského průkazu ve specifikaci s návazností na umístění na trhu práce. Dalšími kurzy byly zejména rekvalifikace zaměřené na oblast služeb, a to pedikúra a manikúra včetně nehtové modeláže, masér pro sportovní masáž. Kurzy byly schvalovány s ohledem na umístění po absolvování rekvalifikace individuálně a objevovaly se i méně časté kurzy např. Tetování, Instruktor fitness, Instruktor jógy, Pivovarské a sladovnické práce. Některé z realizovaných zvolených rekvalifikací byly realizovány jako profesní kvalifikace a byly zakončeny zkouškou dle standardů Národní soustavy kvalifikací.



- **Zaměstnanecká rekvalifikace**

V roce 2017 bylo realizováno v rámci Libereckého kraje 7 kurzů zaměstnanecké rekvalifikace zaměřené zejména na vzdělávání zaměstnanců hlavně v oblasti sociálních služeb dle zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách. Jeden kurz byl zaměřen na změnu náplně práce a cílem bylo rekvalifikovat 3 pracovníky na obsluhu CNC obráběcích strojů

Ostatní zájem zaměstnavatelů o vzdělávání svých zaměstnanců byl realizován v rámci projektu financovaného z Evropského sociálního fondu – národního individuálního projektu Podpora odborného vzdělávání zaměstnanců II (POVEZ II).

- **Poradenské činnosti**

V roce 2017 probíhala realizace interně realizovaných poradenských činností, a to jak individuálně, tak i formou skupinových aktivit zaměřených zejména na dlouhodobě nezaměstnané uchazeče o zaměstnání pobírajících hmotnou nouzi nebo dlouhodobě evidované uchazeče, u kterých bylo podezření na nelegální zaměstnávání.

V rámci interních poradenských činností probíhají skupinové aktivity, které jsou zaměřené na mladé osoby do 30 let. Jedná se o informační schůzky, které jsou jednodenní, ale i Job Cluby obsahující 5 až 10 setkání. Probíhají též skupinové aktivity, které jsou zaměřeny na témata – Jak se prezentovat u zaměstnavatele, jak správně napsat životopis, motivační dopis, možnost práce v zahraničí za účasti sociálních partnerů. Probíhají též individuální sezení, kterých se účastní uchazeči o zaměstnání nebo zájemci o zaměstnání, ale i osoby z řad široké veřejnosti. Pozornost je také věnována uchazečům o zaměstnání dlouhodobě nezaměstnaným pobírajícím příspěvky hmotné nouze s navazující spoluprací s oddělením sociálních věcí pod obecním úřadem v oblasti Frýdlantska.

V rámci celého kraje je poskytována i služba Informačního a poradenského střediska (IPS) zaměřená na poradenství pro volbu povolání. Probíhají zde besedy se žáky základních škol, studenty středních škol, ale i zájemci z řad studentů vysokých škol. Je zde prezentován trh práce a možnosti studia se zaměřením na uplatnitelnost na trhu práce. Celkem proběhlo 284 setkání, kterých se zúčastnilo 6 025 žáků základních škol a studentů středních škol.

Již tradičně se ÚP ČR – KrP v Liberci podílel na realizaci veletrhu vzdělávání a pracovních příležitostí EDUCA MY JOB Liberec 2017, který proběhl v termínu 12. – 14. 10. 2017. Stejně tak byly realizovány za účasti poradců i burzy škol v ostatních okresech Libereckého kraje. Na všech akcích poskytovali zástupci ÚP ČR – KrP v Liberci



Úřad práce České republiky, Krajská pobočka v Liberci

poradenství z oblasti zaměstnanosti a informace o trhu práce včetně kariérového poradenství.

- **Pracovní rehabilitace**

Měsíčně se realizují pracovní porady zaměstnanců zabývajících se problematikou zaměstnávání OZP. V rámci Libereckého kraje probíhaly čtvrtletně kazuistické semináře, kterých se účastnili stejně jako v loňském roce pracovníci zajišťující pracovní rehabilitaci a pracovníci zajišťující práci s OZP. Velmi se osvědčila účast zástupců organizací spolupracujících při umísťování OZP na chráněném a volném trhu práce. Zápisy z těchto setkání jsou posílány pověřenému pracovníku na GŘ.

Realizace ergodiagnostiky byla ve druhém pololetí přerušena z důvodu rekonstrukce Rehabilitačního oddělení při Krajské nemocnici Liberec a.s. Využívání této služby je plánováno na přelomu února a března 2018.

V oblasti zaměstnávání osob se zdravotním postižením pokračoval trend z roku 2016, kdy došlo ke snížení počtu OZP v evidenci Úřadu práce ČR. Na tomto poklesu se podílel velký počet volných míst a vhodných míst pro OZP.

Prohlubovala se spolupráce mezi Úřadem práce ČR a poskytovateli sociálních služeb a tím i principy prostupnosti sociální a pracovní rehabilitace.

V polovině roku byl zahájen systémový individuální projekt s názvem: Rozvoj systému podpory zaměstnávání osob se zdravotním postižením na volném trhu práce (OZP). V rámci projektu budou realizovány aktivity jak směrem k samotným uchazečům/zájemcům o zaměstnání a OZP, ale i směrem k samotným zaměstnancům formou školení zaměřených na cílovou skupinu OZP.

V roce 2017 požádaly o pracovní rehabilitaci 2 osoby. Jednalo se o OZP s invalidním důchodem v I. a ve II stupni. V prvním případě absolvoval klient ergodiagnostické vyšetření a koncem roku nastoupil do poradenské činnosti na základě individuálního plánu pracovní rehabilitace (IPPR). Ve druhém případě absolvoval klient specializovaný rekvalifikační kurz a nastoupil do zaměstnání. Na základě žádostí z roku 2016 byly uzavřeny dva IPPR. V obou případech šlo o absolvování poradenství a zprostředkování za účelem zaměstnání. Jeden klient skutečně nastoupil na chráněné místo a ve druhém případě bylo poradenství ukončeno bez kvalitativního zlepšení, ale zůstává stále klientem zařízení s možností pokračovat.



6.3. Projekty ESF (RIP, NIP, Záruky pro mladé, Iniciativa podpory zaměstnanosti mládeže)

Záruky pro mladé v Libereckém kraji

Zahájení realizace: 1. 12. 2015

Ukončení realizace: 30. 11. 2019

Cílovou skupinou projektu jsou osoby mladší 30 let (tj. do 29 let vč.) evidovaní na kontaktních pracovištích úřadu práce v Libereckém kraji. Dále osoby bez rozdílu dosaženého stupně vzdělání, které nemohou dostatečně konkurovat na trhu práce ostatním uchazečům o zaměstnání z důvodu chybějící praxe a zkušeností (v souhrnné délce maximálně 3 roky od ukončení přípravy na budoucí povolání).

V roce 2017 bylo do projektu zařazeno 319 osob splňující podmínky pro cílovou skupinu. Do obsahu projektu „Záruky pro mladé v Libereckém kraji“ je zařazené individuální poradenství, které je určené pro vstup a řešení individuálních problémů uchazečů. Za celé období roku 2017 využilo individuální poradenství 319 uchazečů. Motivační aktivity jsou pětidenní aktivitou, kterou v daném roce absolvovalo celkem 96 uchazečů. Prostřednictvím této aktivity si účastníci lépe osvojí schopnost sebe prezentace (např. při nácviku simulovaných situací, sepsání životopisu a motivačního dopisu), současně trénují komunikační dovednosti a procvičují techniku pro hledání zaměstnání. Díky těmto činnostem se uchazeči připravují na výběrová řízení u potenciálního zaměstnavatele. Na základě získaných zkušeností z daných kurzů byla prostřednictvím odborných pracovníků zprostředkována výběrová řízení u 155 vhodných zaměstnavatelů. Projekt dále nabízí jednodenní odborná školení finanční gramotnosti a pracovněprávního minima. Kurzu finanční gramotnosti se účastnilo 140 osob a pracovněprávního minima 155 osob. V rámci projektu je možné absolvovat rekvalifikační kurz za účelem získání, doplnění či obnovení profesní kvalifikace. V daném roce bylo úspěšně ukončeno 10 rekvalifikačních kurzů, z toho dvě zvolené. V rámci aktivity Stáže v zahraničí, byl v roce 2017 realizovaný jazykový kurz, který měl za cíl zdokonalit a připravit UoZ na práci v zahraničí. Tento kurz úspěšně absolvovali tři UoZ. Od počátku realizace projektu do 31. 12. 2017 byli umístěni dva UoZ na pracovní pozici do zahraničí (Švýcarsko, Německo).

V roce 2017 byly mzdové příspěvky využity pro účastníky umístěné na Společensky účelná pracovní místa (SÚPM). Na SÚPM bylo podpořeno celkem 125 osob s 13 schválenými mentory. Celkový rozpočet projektu je 55 126 843 Kč, v roce 2017 bylo z rozpočtu vyčerpáno 11 725 375,02 Kč.



Zpět do práce v Libereckém kraji

Zahájení realizace: 1. 1. 2016

Ukončení realizace: 31. 12. 2020

Cílovou skupinou tohoto projektu jsou dlouhodobě nezaměstnané osoby, které jsou v evidenci Krajské pobočky ÚP ČR v Liberci déle než 5 měsíců, s důrazem na osoby s dobou evidence nad 12 měsíců nebo v součtu 12 měsíců v posledních dvou letech jako uchazeči o zaměstnání, bez ohledu na věk či vzdělání.

V roce 2017 bylo do projektu zařazeno 174 osob splňující podmínky pro cílovou skupinu. Do obsahu projektu „Zpět do práce v Libereckém kraji“ je zařazené individuální poradenství, které je určené pro vstup a řešení individuálních problémů uchazečů. Za celé období roku 2017 využilo individuální poradenství 174 uchazečů. Skupinové poradenství je třídní aktivita a touto aktivitou prošlo 113 uchazečů. Motivační aktivity jsou také třídní aktivitou, kterou v daném roce absolvovalo celkem 104 uchazečů. Prostřednictvím těchto aktivit si účastníci lépe osvojí schopnost sebe prezentace (např. při nácviku simulovaných situací, sepsání životopisu a motivačního dopisu), současně trénují komunikační dovednosti a procvičují techniku pro hledání zaměstnání. Díky těmto činnostem se uchazeči připravují na výběrová řízení u potenciálního zaměstnavatele. Projekt dále nabízí dvoudenní odborná školení finanční gramotnosti a pracovněprávního minima. Kurzu finanční gramotnosti se účastnilo 71 osob a pracovněprávního minima 73 osob. V rámci projektu je možné absolvovat rekvalifikační kurz za účelem získání, doplnění či obnovení profesní kvalifikace. V daném roce bylo úspěšně ukončeno 19 zvolených rekvalifikačních kurzů.

V roce 2017 byly mzdové příspěvky využity pro účastníky umístěné na Společensky účelná pracovní místa. Na SÚPM bylo podpořeno celkem 6 osob.

Celkový rozpočet projektu je 22 500 00 Kč, v roce 2017 bylo z rozpočtu vyčerpáno 953 125 Kč.



Rodiče na trhu práce v Libereckém kraji

Zahájení realizace: 1. 9. 2016

Ukončení realizace: 31. 8. 2020

Projekt je určen pro uchazeče o zaměstnání v evidenci Krajské pobočky ÚP ČR v Liberci (KrP) vracející se na trh práce po mateřské/rodičovské dovolené nebo pečující o děti do 15 let věku.

V roce 2017 bylo do projektu zařazeno 207 osob, splňujících podmínky definice cílové skupiny. Mezi klíčové aktivity projektu „Rodiče na trhu práce v Libereckém kraji“ je zařazené individuální poradenství, které je určené pro vstup a řešení individuálních problémů uchazečů. Za celé období roku 2017 využilo individuální poradenství 207 uchazečů v celkovém počtu 333 hodin. Motivační aktivity v rozsahu 3 dnů a navazující Skupinové poradenství ve stejném rozsahu absolvovalo v daném roce 110 uchazečů. Prostřednictvím těchto aktivit si účastníci lépe osvojí schopnost sebe prezentace (např. při nácviku simulovaných situací, sepsání životopisu a motivačního dopisu), současně trénují komunikační dovednosti a procvičují techniku pro hledání zaměstnání. Díky těmto činnostem se uchazeči připravují na výběrová řízení u potenciálního zaměstnavatele.

Projekt dále nabízí dvoudenní odborná školení finanční gramotnosti, pracovněprávního minima a podnikatelské gramotnosti. Kurzu finanční gramotnosti se účastnilo 74 osob, kurzu pracovněprávního minima 69 osob a kurzu podnikatelské gramotnosti 9 osob. V rámci projektu je možné absolvovat rekvalifikační kurz za účelem získání, doplnění či obnovení profesní kvalifikace. V daném roce bylo úspěšně absolvováno 55 rekvalifikačních kurzů, z toho bylo 38 zvolených.

V roce 2017 bylo prostřednictvím mzdových příspěvků v rámci Společensky účelných pracovních míst podpořeno 8 osob.

Celkový rozpočet projektu je 19 494 270 Kč, v roce 2017 bylo z rozpočtu vyčerpáno 1 418 220,78 Kč.



Podpora odborného vzdělávání zaměstnanců II (POVEZ II)

Zahájení realizace: 1. 12. 2016

Ukončení realizace: 30. 11. 2020

Rozpočet projektu v rámci celé ČR celkem: 3 499 850 000 Kč

Projekt Podpora odborného vzdělávání zaměstnanců II navazuje na projekty Vzdělávejte se pro růst! – regiony a POVEZ, které byly realizovány v rámci Operačního programu Lidské zdroje a zaměstnanost.

Hlavním cílem projektu POVEZ II je pomoci zaměstnavatelům v odborném vzdělávání stávajících i nově přijímaných zaměstnanců, stejně jako osobám samostatně výdělečně činným tak, aby mohli pružně reagovat na měnící se situaci a podmínky na trhu. Projekt tak usiluje o udržení a zvýšení konkurenceschopnosti a adaptability firem a zaměstnanců, včetně adaptability starších pracovníků. V případě rozvoje firem a jejich ekonomického růstu se otevírá prostor pro udržení stávajících a tvorbu nových pracovních míst.

Projekt umožňuje vybraným zaměstnavatelům a OSVČ získat finanční příspěvky na externí vzdělávání či rekvalifikaci svých zaměstnanců, mzdy interních lektorů a mzdové náklady vzdělávaných zaměstnanců.

Do projektu vstupují především společnosti podnikající v oblasti stavebnictví, strojírenství, zpracovatelského průmyslu, maloobchodu a velkoobchodu, autodopravě, ubytování, stravování a poskytování služeb. Největší zájem mezi žadateli je o vzdělávání v odborném anglickém a německém jazyce, obchodních dovednostech, o specifická technická školení dle potřeb zaměstnavatele, ve stavební a strojírenské oblasti, o různá školení na informační technologie a software, řídičská oprávnění či svářečské kurzy.

Za rok 2017 bylo v Libereckém kraji podáno 586 žádostí na vzdělávací aktivity, z čehož bylo úspěšně podpořeno 266 vzdělávacích aktivit. Úspěšně vzdělávací aktivity ukončilo 2 303 účastníků a vyčerpáno bylo celkem 27 716 073,84 Kč.



6.4. Vyhodnocení cílů APZ stanovených na rok 2017

Při stanovení hlavních cílů pro rok 2017 z hlediska APZ jsme se v našich prioritách soustředili na tyto ukazatele:

Snížení počtu dlouhodobě nezaměstnaných, tj. evidovaných déle než 12 měsíců

k 31. 12. 2016: 5 601 k 31. 12. 2017: 3 729 rozdíl: 1 872 uchazečů

Snížení počtu uchazečů o zaměstnání ve věku nad 50 let

k 31. 12. 2016: 4 981 k 31. 12. 2017: 3 962 rozdíl: 1 019 uchazečů

Snížení počtu nezaměstnaných absolventů a mladých do 30-ti let

Absolventi:

k 31. 12. 2016: 590 k 31. 12. 2017: 373 rozdíl: 217 absolventů

Mladí do 30-ti let:

k 31. 12. 2016: 3 862 k 31. 12. 2017: 2 683 rozdíl: 1 179 uchazečů

Ke snižování počtu uchazečů z výše uvedených dvou skupin přispěl také projekt Záruky pro mladé v Libereckém kraji. V průběhu roku 2017 byly v rámci tohoto projektu využity mzdové příspěvky pro účastníky umístěné na Společensky účelná pracovní místa (SÚPM). Na SÚPM bylo podpořeno celkem 125 osob s 13 schválenými mentory.

Za impozantní úspěch považujeme další snížení nezaměstnanosti v rizikových regionech Libereckého kraje z pohledu nezaměstnanosti:

Novoměstsko

k 31. 12. 2016: 8,9 % k 31. 12. 2017: 6,7 % rozdíl: 2,2 p. b.

Frýdlantsko

k 31. 12. 2016: 6,9 % k 31. 12. 2017: 4,9 % rozdíl: 2,0 p. b.

Semilsko

k 31. 12. 2016: 5,9 % k 31. 12. 2017: 4,2 % rozdíl: 1,7 p. b.

U výše zmíněných tří mikroregionů byl zaznamenán nejvyšší meziroční pokles podílu nezaměstnaných osob.



Úřad práce České republiky, Krajská pobočka v Liberci

V roce 2017 se nám podařilo naplnit předsevzetí o rozvolnění příspěvků na VPP, a to v podobě snížení tlaku na obměnu opakovaně zaměstnávaných uchazečů o zaměstnání. Nešetřili jsme výjimkami, kterých jsme vydali více než sto. Omezili jsme tak na minimum konflikty se smluvními partnery a udělali z nezaměstnaných lidí spokojené zaměstnance, kteří si své práce vážili. Vyjednávání s partnery se zjednodušilo, přineslo úspory času i snížení administrativy.

7. Cíle APZ pro rok 2018

Hlavní cíle pro rok 2018 z hlediska aktivní politiky zaměstnanosti navazují na priority z předešlého roku. Dále chceme působit na snižování nezaměstnanosti ve všech kategoriích uchazečů o zaměstnání, které jsme hodnotili i v roce 2017.

Stěžejní pozornost bude věnována snížení počtu dlouhodobě nezaměstnaných, tj. uchazečů o zaměstnání evidovaných déle než 12 měsíců (k tomu by mohl nadále přispívat i regionální individuální projekt Zpět do práce v Libereckém kraji, jehož cílovou skupinou jsou dlouhodobě nezaměstnané osoby, které jsou v evidenci Úřadu práce České republiky déle než 5 měsíců, s důrazem na osoby s dobou evidence nad 12 měsíců nebo v součtu 12 měsíců v posledních dvou letech jako uchazeči o zaměstnání bez ohledu na věk či vzdělání).

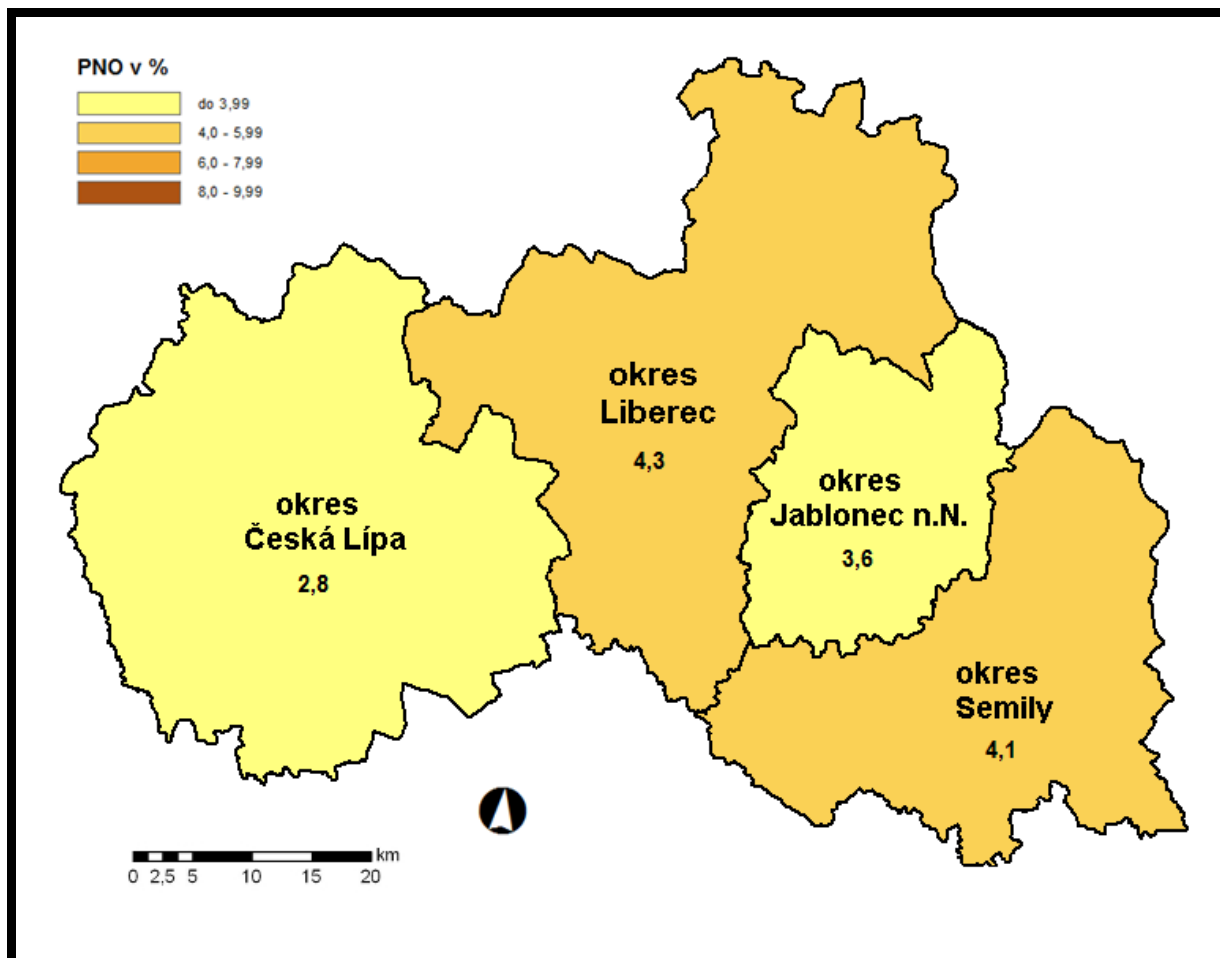
Prostřednictvím všech nástrojů APZ budou podporováni uchazeči o zaměstnání ve věku nad 50 let tak, aby pokračovalo postupné snižování počtu osob z této věkové kategorie.

Při zaměření na rizikovou skupinu nezaměstnaných absolventů bez praxe a mladých do 30 let vedených v evidenci ÚP ČR bude přednostně využíván nástroj SÚPM – vyhrazené podporovaný především národními individuálními projekty a regionálním individuálním projektem Záruky pro mladé v Libereckém kraji.

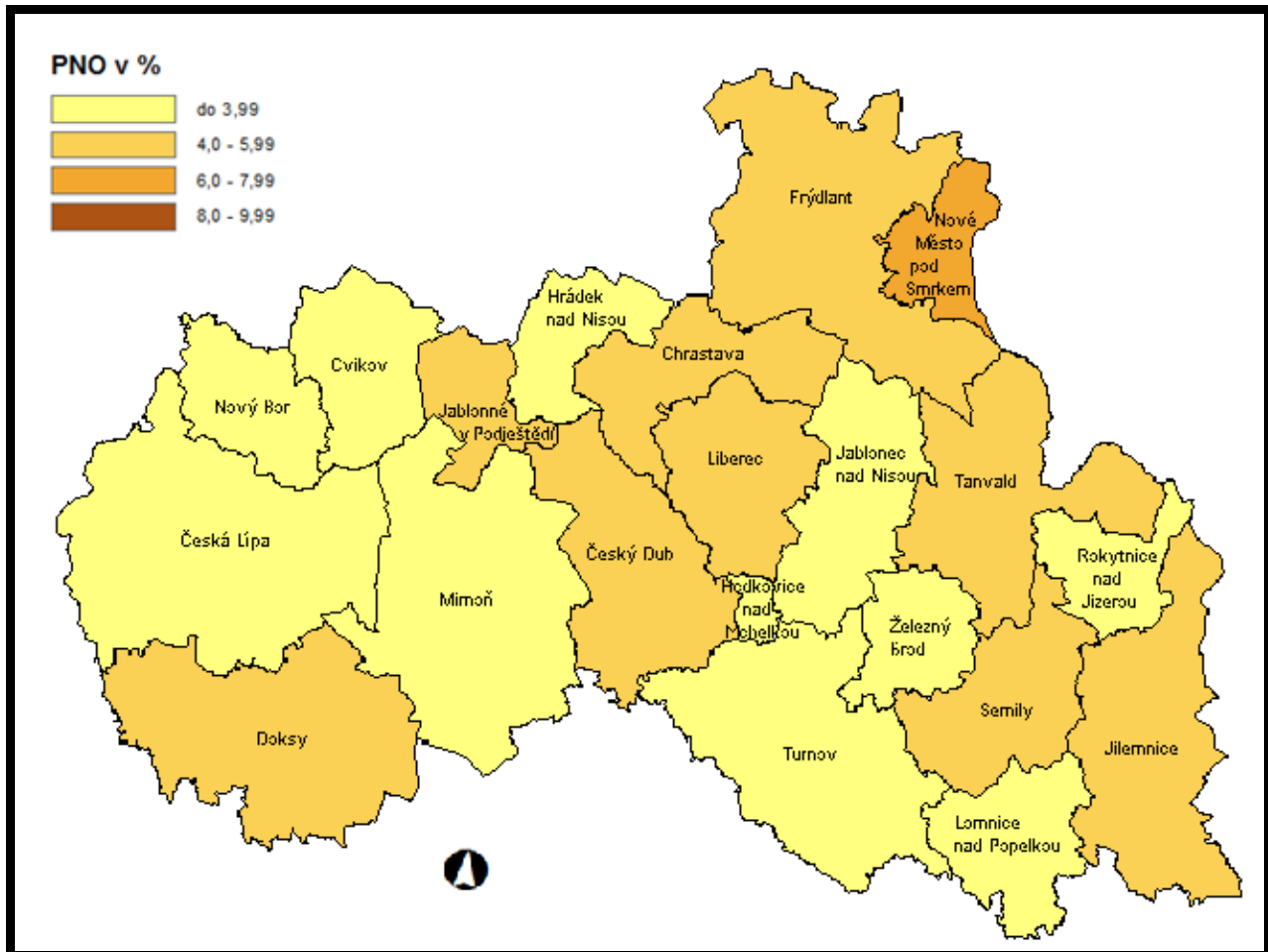
Nadále se budeme snažit snižovat nezaměstnanost v regionech s nejvyšším podílem nezaměstnaných osob. Jedná se především o Novoměstsko, Frýdlantsko, Doksko a Tanvaldsko.



Přílohy



Podíl nezaměstnaných osob v okresech LK k 31. 12. 2017



Podíl nezaměstnaných osob v mikroregionech LK k 31. 12. 2017